

Delgivingar 2023

33

2023KS33

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Rådet för tillgänglighet och delaktighet Sammanträdesdatum
2023-02-23

Sida 1 (16)

Plats och tid	Landvettersjön kommunhuset i Mölnlycke/Distansmöte Microsoft Teams, kl. 16.30-18.30
Ledamöter	Eva Karlsson (M), ordförande Katarina Kaspersson, vice ordförande Gun Wågsjö (C) Kajsa Lackovic (S) Björn Mattson (V) Birgitta Garnemark Åsa Gunnarsdotter Jenny Bramstång Elisabet Hörle Kjell Jansson Eva Sördal
Övriga närvarande	Karin Ivarsson Lindell, verksamhetschef för funktionsstöd Lena Johansson, trafikingenjör Per Mood, säkerhetschef Annika Andersson, sekreterare
Utses att justera	Katarina Kaspersson
Justeringens plats och tid	Kommunhuset i Mölnlycke, 2023-03-02, kl. 12.00
Protokollet omfattar	1–14 §§
Förvaringsplats för protokollet	Kommunkansliet, arkiv

Sekreterare

Annika Andersson

Ordförande

Eva Karlsson

Justerande

Katarina Kaspersson

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Rådet för tillgänglighet och delaktighet

Sammanträdesdatum
2023-02-23

Sida 2

§ 1

Presentationsrunda och val av ledamöter för mandatperioden 2023–2026

Kommunstyrelsen utsåg den 12 januari 2023 § 24 följande ledamöter samt ordförande i rådet för tillgänglighet och delaktighet för mandatperioden 2023–2026:

Eva Karlsson (M), ordförande
Gun Wågsjö (C)
Steinar Walsö-Kanstad (KP)
Kajsa Lackovic (S)
Björn Mattson (V)

Organisationerna utsåg följande ledamöter till rådet för tillgänglighet och delaktighet för 2023:

Elisabet Hörle, *Handikappades Riksförbund (DHR) Mölndal-/Härrydaavdelningen*
Birgitta Garnemark och Eva Sördal, *Demensföreningen Mölndal-Härryda (RDR)*
Katarina Lindström, *Astma och allergiföreningen (AFF) Mölndal/Härryda*
Katarina Kasperson, *Autism och Aspergerförening (AAF)* och *Personskadeförbundet (RTP)*
Göran Fohlin, *Riksförbundet för utvecklingsstörda barn, ungdomar och vuxna (FUB)*
Kjell Jansson, *Riksförbundet Hjärtlung Mölndal, Härryda, Partille*
Jenny Bramstång och Åsa Gunnarsdotter, *Synskadades riksförbund (SRF) Mölndal-Härryda-Partille*

Rådet för tillgänglighet och delaktighets behandling

Rådet för tillgänglighet och delaktighet noterar informationen och godkänner att ovanstående ledamöter är rådets representanter för mandatperioden 2023–2026.

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Rådet för tillgänglighet och delaktighet

Sammanträdesdatum
2023-02-23

Sida 3

§ 2

Val av vice ordförande i rådet för tillgänglighet och delaktighet

Rådet för tillgänglighet och delaktighet kan inom sig utse vice ordförande bland organisationernas representanter, vilket framgår i *Instruktion för rådet för tillgänglighet och delaktighet* som kommunstyrelsen fastställde den 7 februari 2019 § 52.

Organisationerna föreslår Katarina Kaspersson från *Autism och Aspergerförening (AAF)* och *Personskadeförbundet (RTP)* till vice ordförande för mandatperioden 2023–2026.

Rådet för tillgänglighet och delaktighets behandling

Rådet för tillgänglighet och delaktighet utser Katarina Kaspersson till vice ordförande för mandatperioden 2023–2026.

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Rådet för tillgänglighet och delaktighet

Sammanträdesdatum
2023-02-23

Sida 4

§ 3

Instruktion i rådet för tillgänglighet och delaktighet

Instruktion för rådet för tillgänglighet och delaktig fastställdes på kommunstyrelsens sammanträde den 7 februari 2019 § 52.

Ordförande Eva Karlsson informerar om *Instruktion för rådet för tillgänglighet och delaktighet*.

Rådet för tillgänglighet och delaktighets behandling

Rådet för tillgänglighet och delaktighet noterar informationen.

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Rådet för tillgänglighet och delaktighet

Sammanträdesdatum
2023-02-23

Sida 5

§ 4

Ritningsgranskningsgrupp i rådet för tillgänglighet och delaktighet

Rådet för tillgänglighet och delaktighet kan inom sig utse en ritningsgranskningsgrupp bestående av tre ledamöter från rådets organisationer, vilket framgår i *Instruktion för rådet för tillgänglighet och delaktighet* som kommunstyrelsen fastställde den 7 februari 2019 § 52.

Organisationerna föreslår Eva Sördal, Göran Fohlin & Elisabet Hörle till ritningsgranskningsgruppen för mandatperioden 2023–2026.

Rådet för tillgänglighet och delaktighets behandling

Rådet för tillgänglighet och delaktighet utser Eva Sördal, Göran Fohlin & Elisabet Hörle till ritningsgranskningsgrupp för 2023–2026.

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Rådet för tillgänglighet och delaktighet

Sammanträdesdatum
2023-02-23

Sida 6

§ 5

Strukturer och roller i rådet för tillgänglighet och delaktighet

Eva Karlsson, ordförande, och Annika Andersson, sekreterare, ger kort information som kan vara relevant för rådets ledamöter i samband med ny mandatperiod.

Rådet för tillgänglighet och delaktighet lämnar synpunkten att man önskar ha en stående punkt till dagordningen, där rådet ges möjlighet att önska ärenden som tas upp på framtida möten.

Rådet för tillgänglighet och delaktighets behandling

Rådet för tillgänglighet och delaktighet noterar informationen samt beslutar att *Förslag till ärenden på kommande råd*, kommer tas upp som en stående punkt på rådets sammanträden.

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Rådet för tillgänglighet och delaktighet

Sammanträdesdatum
2023-02-23

Sida 7

§ 6

Förslag på sammanträdesdagar 2023

Eva Karlsson, ordförande, delger information om rådets sammanträdesdagar för kommande år. Rådet har delgetts bilagan *Förslag på sammanträdesdagar för rådet för tillgänglighet och delaktighet 2023* med kallelsen.

Följande sammanträdesdagar föreslås för rådet för tillgänglighet och delaktighet år 2023:

Torsdagen den 23 februari	(16.30-18.30)	Landvettersjön
Torsdagen den 13 april	(16.30-18.30)	Landvettersjön
Tisdagen den 13 juni	(16.30-18.30)	Rådasjön
Onsdagen den 23 augusti	(16.30-18.30)	Rådasjön
Onsdagen den 11 oktober	(16.30-18.30)	Rådasjön

Rådet för tillgänglighet och delaktighets behandling

Rådet för tillgänglighet och delaktighet fastställer ovanstående datum för rådets sammanträden 2023.

Rådet för tillgänglighet och delaktighet beslutar att fastställa sammanträdesdag i december 2023 på sammanträdet den 13 april 2023.

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Rådet för tillgänglighet och delaktighet

Sammanträdesdatum
2023-02-23

Sida 8

§ 7

Rådet för tillgänglighet och delaktighets årsrapport 2022

I slutet av varje år sammanställs en årsrapport om rådets arbete föregående år. Rapporten innehåller bland annat:

- Ärenden som rådet har lyft under året.
- Ärenden rådet har lämnat synpunkter på.
- Ärenden rådet har fått information om.

Rådets ordförande, Eva Karlsson, går igenom rådets skriftliga rapport 2022. Rapporten kommer att delges kommunstyrelsen 9 mars 2023.

Rådet för tillgänglighet och delaktighets behandling

Rådet för tillgänglighet och delaktighet noterar informationen.

Rådet för tillgänglighet och delaktighet godkänner rådets årsrapport 2022.

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Rådet för tillgänglighet och delaktighet

Sammanträdesdatum
2023-02-23

Sida 9

§ 8

Bemötande- och tillgänglighetspriset

I § 15/2014 beslutade kommunstyrelsen att instifta ett årligt tillgänglighetspris. Syftet med priset är att uppmärksamma personer, företag eller organisationer som arbetar för att förbättra bemötandet och tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning. Kommunfullmäktige beslutade i § 97/2017 att ändra namn på tillgänglighetspriset till bemötande och tillgänglighetspris.

Nomineringen av priset sker till rådet för tillgänglighet och delaktighet. Rådet får genom en bestämd jury, i uppdrag att föreslå mottagare av priset samt lämna förslaget tillsammans med motivering till socialnämndens sammanträde den 3 maj. Socialnämnden ska utse mottagare av priset vid sammanträdet i maj och priset på 10,000 kr samt diplom delas ut på nationaldagsfirande den 6 juni.

En nyhet för 2023 har varit att gemensamt marknadsför samt samordna en nomineringsperiod för kommunens samtliga 7 priser och stipendier där bemötande och tillgänglighetspriset har varit en av dem. Rådet har delgetts *Bilaga 4 – priser för goda insatser i Härryda kommun*, i ärendet.

Annika Andersson, sekreterare, informerar om förvaltningens tankar kring prisets utformning i framtiden. Under 2024 planerar förvaltningen att också samordna en gemensam jurygrupp för kommunens samtliga priser. Rådet för tillgänglighet och delaktighet lämnar synpunkten att man är positiv till att nästa år ingå i en större jurygrupp, då tillgänglighetsperspektivet således kan synliggöras i fler priser.

Rådet för tillgänglighet och delaktighets behandling

Rådet för tillgänglighet och delaktighet noterar informationen.

Rådet för tillgänglighet och delaktighet utser Kjell Janson, Eva Sördal och Katarina Kaspersson att ta emot inkomna nomineringar, föreslå mottagare och därefter delge rådet förslag på mottagare av årets bemötande och tillgänglighetspris på rådets sammanträde den 13 april 2023.

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Rådet för tillgänglighet och delaktighet

Sammanträdesdatum
2023-02-23

Sida 10

§ 9

IOP mellan Mölndals stad, Härryda kommun och Passalen

Karin Ivarsson Lindell, verksamhetschef för funktionsstöd, informerar i ärendet.

Ett idéburet offentligt partnerskap (IOP) är en överenskommelse om samverkan mellan en eller flera idéburna organisationer och offentlig sektor. Avsikten är att inleda ett nytt IOP mellan Mölndals stad, Härryda kommun och den ideella föreningen Passalen, om erforderliga beslut fattas. Ärendet beslutas i nämnden för utbildning, kultur och fritid den 14 mars 2023 samt i socialnämnden den 8 mars 2023.

Partnerskapet syftar till att öka tillgängligheten och inkluderingen i kommunernas befintliga kultur- och fritidsutbud samt i föreningslivet i stort. Satsningen ska säkerställa att verksamheter och aktiviteter som erbjuds anpassas för barn och unga med olika funktionsnedsättningar.

Rådet för tillgänglighet och delaktighet får möjlighet att lämna synpunkter i ärendet, på plats under sammanträdet, alternativt under fredagen den 24 februari senast kl. 11.00.

Rådet lämnar synpunkten att de är positiva till det idéburna offentligt partnerskapet och anser att effekten av samarbetet förmodligen kommer att vara positivt. Organisationerna anser att Passalen anses ha ett gott renommé samt anses vara en seriös aktör.

Rådet lämnar också synpunkten att det är viktigt med delaktigheten i aktiviteterna. Barn och unga med funktionsnedsättning ska kunna delta i befintliga fritidsaktiviteter, men med extra stöd så mycket det är möjligt, istället för att bara delta i "egna" aktiviteter.

Rådet för tillgänglighet och delaktighets behandling

Rådet för tillgänglighet och delaktighet noterar informationen samt rådets synpunkter.

Rådet för tillgänglighet och delaktighet delges presentationen med protokollet.

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Rådet för tillgänglighet och delaktighet

Sammanträdesdatum
2023-02-23

Sida 11

§ 10

Information om färdtjänsttaxa

På rådets sammanträde den 9 juni 2022 § 23 efterfrågade organisationerna information om färdtjänsttaxan och möjligheten att införa högkostnadsskydd för färdtjänstresor. Lena Johansson, trafikingenjör, informerar i ärendet.

Färdtjänst är särskilt anpassad kollektivtrafik för personer som har en långvarig funktionsnedsättning och därför inte kan resa med vanlig kollektivtrafik. För att få åka färdtjänst behöver man ett färdtjänstillstånd vilket framgår i lagen om färdtjänst (1997:736).

Färdtjänsttaxan i Härryda kommun omfattar avgifter för enkelresor, resa i annan kommun, arbets- och studieresor samt linjelagd färdtjänst.

Alla färdtjänstresor är subventionerade av Härryda kommun. Kommunens avgifter för färdtjänst överstiger inte självkostnaderna och anses vara skäliga.

Ett högkostnadsskydd finns i dagsläget inte för enkelresor i kommunen. Ett högkostnadsskydd skulle kräva ett politiskt beslut.

Rådet lämnar följande synpunkter i ärendet:

- ”Anpassad rörelsefrihet” handlar om att kunna leva sitt liv på ett enkelt sätt. Det handlar inte om att leva med lyx där man väljer färdtjänst som en jämförelse med taxiresor. Som funktionshindrad ska man kunna leva ett normalt vanligt liv såsom att kunna åka till affären eller till en vän. ”Små kostnader” kan därmed bli väldigt många på längre sikt. Ett högkostnadsskydd borde därför bestämt införas.
- En vanlig enkelbiljett på västtrafik kan kosta 36 kr. En enkelresa med färdtjänst borde inte kosta mer än en vanlig enkelbiljett.
- Att man som seniorer får rabatterade priser på västtrafik men att man inom gruppen som funktionsnedsatt betalar ett högre pris är inte rimligt.
- Det är dålig återkoppling när man sicker in synpunkter och åsikter till färdtjänsterna.

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Rådet för tillgänglighet och delaktighet

Sammanträdesdatum
2023-02-23

Sida 12

Rådet för tillgänglighet och delaktighets behandling

Rådet för tillgänglighet och delaktighet noterar informationen samt rådets synpunkter.

Rådet för tillgänglighet och delaktighet delges presentationen med protokollet.

_____

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Rådet för tillgänglighet och delaktighet

Sammanträdesdatum
2023-02-23

Sida 13

§ 11

Tillgänglighet i samband med krisberedskap

Rådet ges möjlighet att föra en diskussion om vilka möjligheter men också problem och farhågor som kan synliggöras kring krisberedskap, utifrån ett tillgänglighetsperspektiv. Per Mood, säkerhetschef, har bjudits in för att informera i ärendet samt svara på rådets frågor.

Kommunen har ett tillgänglighetsperspektiv som en del i krisberedskapsarbetet. Vid händelser av en kris så planerar man att öppna upp 5 trygghetspunkter. Trygghetspunkterna är idag skolor, av den anledning att det är god tillgänglighet på skolor. I trygghetspunkterna finns olika tillgänglighetsperspektiv såsom dricksvattenförsörjning, mattillagning och kommunikationsmöjligheter.

I kommunen håller man just nu på att titta på funktionstillgängligheten i skyddsrum då detta har varit ett regeringsuppdrag från MSB. Den nuvarande bilden är att det är varierad tillgänglighet i kommunens skyddsrum.

Rådet lämnar följande synpunkter i ärendet:

- Det finns en oro att skyddsrummen i kommunen inte är tillgänglighetsanpassade på sådant vis att man exempelvis som rullstolsburen kan ta sig dit.
- DHR:s ordförande har uttryckt ett förslag om att upprättas en frivillig-lista, där personer med funktionsnedsättning ska kunna få hjälp vid en eventuell krissituation. Som funktionsnedsatt så skulle det kännas tryggare att finnas med på en sådan lista.

Rådet för tillgänglighet och delaktighets behandling

Rådet för tillgänglighet och delaktighet noterar informationen samt rådets synpunkter.

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Rådet för tillgänglighet och delaktighet

Sammanträdesdatum
2023-02-23

Sida 14

§ 12

Önskemål på sammanträdesplats 2023

Rådet ges möjlighet att lämna önskemål på eventuell annan plats än kommunhuset, att ha ett sammanträde på under 2023.

Rådet lämnar önskemålet om att besöka Råda Säteri vid ett senare tillfälle under våren eller sommaren, där ett studiebesök kombinerat med ett sammanträde hade kunnat äga rum. Viktigt är dock att säkerställa tillgänglighetsperspektivet, så att samtliga i rådet kan delta på ett lättillgängligt vis.

Rådet för tillgänglighet och delaktighets behandling

Rådet för tillgänglighet och delaktighet noterar informationen samt rådets synpunkter.

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Rådet för tillgänglighet och delaktighet

Sammanträdesdatum
2023-02-23

Sida 15

§ 13

Rapport från kommunstyrelsen och nämnderna

Eva Karlsson, ordförande, informerar om ärenden som berör rådets organisationers intresseområden, i bilaga 1. Där finns information från:

- Kommunstyrelsens sammanträden den 14 december och 21 december 2022 samt den 12 januari och 9 februari 2023
- Valfördsnämndens sammanträden den 19 december 2022
- Socialnämndens sammanträden 2 januari, 11 januari samt 8 februari 2023

Protokoll och handlingar från kommunstyrelsen, välfördsnämnden och socialnämnden finns på www.harryda.se.

Rådet för tillgänglighet och delaktighets behandling

Rådet för tillgänglighet och delaktighet noterar informationen.

_____

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Rådet för tillgänglighet och delaktighet

Sammanträdesdatum
2023-02-23

Sida 16

§ 14

Delgivningar

- Anhörigstöd vårprogram 2023
- Brev- och sändlista för samråd – *ny kommunövergripande översiktsplan*
- Mark- och vattenanvändningskarta - *ny kommunövergripande översiktsplan*
- Inbjudan – *funktionshinderspolitik i Göteborgsregionen*

Rådet för tillgänglighet och delaktighets behandling

Rådet för tillgänglighet och delaktighet noterar informationen.

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

Protokoll fört vid styrelsemöte 2022-12-09 i Förbo AB

Plats: Thorskogs slott, Thorskog 100, Västerlanda

Tid: 2022-12-09 kl 09.00

Närvarande
Ordf.

Beslutande ledamöter:

Anders Halldén
Thomas Gustavsson
Joakim Kahlman
Anna Lisa Hellsing
Jon Hjeltman
Thomas Hallgren
Thomas Alpner

Suppleanter:

Sven Helén
Håkan Söderström
Joakim Ramberg
Annikka Hedberg
Morgan Hedman
Mikael Adielsson

Arbetstagarrepresentanter:

Maria Horkeby, Unionen
Ingemar Weije, Fastighets t o m punkt 82

Företagets representanter:

Peter Granstedt, VD
Anna Olá
Helen Gårdh
Mats Carlsson
Krister Lundgren
Hanna Holmström Tomic

75/2022

Mötets öppnande, godkännande av dagordning

Ordförande Anders Halldén öppnade mötet och hälsade alla välkomna.

Jon Hjeltman ersätter Pia Jäderklint som beslutande ledamot.
Dagordningen godkändes.

76/2022

Val av sekreterare och protokolljusterare

Till sekreterare valdes Helen Gårdh och Thomas Alpner valdes att tillsammans med ordförande justera dagens protokoll.

77/2022

Föregående protokoll från

a. Ordinarie styrelsemöte 2022-11-11, bilaga 1

Protokollet godkändes med den justeringen att Joakim Ramberg deltog på mötet den 11 november som ordinarie ledamot och inte som suppleant.

78/2022

Affärsplan och strategiska frågor

a. Strategier och målbild 2023

Peter Granstedt presenterade strategier, fokusområden och målbild för 2023. Fokusområden för 2023 är minska elanvändning, återkoppling och nåbarhet samt stärka kärnverksamheten.

Styrelsen noterade informationen.

b. Verksamhetsplanering 2023, bilaga 2

Helen Gårdh presenterade verksamhetsplaneringen för 2023 samt en jämförelse av Förbos ekonomi för åren 2019-2023

c. Flerårsprognos

Helen Gårdh presenterade ekonomisk prognos samt känslighetsanalyser för åren 2022-2031.

Styrelsen noterade informationen och beslutade att

- godkänna verksamhetsplan och ekonomisk prognos för 2023
- fastställde en ram för planerat underhåll för 2023 om 133 Mkr och
- fastställde en investeringsram för inventarier för 2023 om 4 Mkr.

79/2022

Policyer

a. Policyer i Förbo, bilaga 3

Peter Granstedt presenterade föreslagna förändringar. Joakim Kahlman föreslog att barns möjlighet att tillgodoräkna sig föräldrars poäng gäller tills barnet är 16 år. Förslaget utvärderas inför nästa uppdatering av uthyrningspolicyn

Styrelsen beslutade att anta förslag till kvalitets-, kommunikations-, miljö-, uthyrnings-, IT-, och personalpolicy samt policy för socialt engagemang.

80/2022

Ekonomi

a. Information om presidiebeslut 2022-12-06, bilaga 4

Anders Halldén informerade om det beslut som presidiet tagit avseende avsteg från finanspolicyn.

Styrelsen noterade informationen.

b. Information om flytt av prissäkring el 2023

Helen Gårdh informerade om att som en engångsföreteelse kommer ingångna prissäkringar för 2023 hos nuvarande elleverantör att stängas under 2022 då avtal med ny elleverantör tecknats från 2023.

Motsvarande prissäkringar för samma volym kommer samtidigt att göras med ny elleverantör. Resultatet från stängningen att redovisas under samma period som den ursprungligen avsåg, det vill säga fördelas under januari till och med december 2023.

Styrelsen noterade informationen.

81/2022

Marknadsfrågor

a. Rapport från screening av lägenheter

Mats Carlsson rapporterade att resultatet från genomförd screening av beståndet i nuläget visar att 91 lägenheter är föremål för fortsatt utredning.

Styrelsen noterade informationen

82/2022

Personalfrågor

a. Pågående rekryteringar

Peter Granstedt informerade om att rekrytering av förbovärd till Lerumsteamet och uthyrare till Kungälvsteamet är klara. Rekrytering av projektledare underhåll och renovering kommer att påbörjas efter årsskiftet.

Styrelsen noterade informationen.

83/2022

Investeringar/större underhållsåtgärder

a. Slutrapport nyproduktion Landevi gårdar, Landvetter, Härryda kommun, bilaga 5

Anna Olá presenterade slutrapporten för projektet.

Styrelsen beslutade att godkänna rapporten.

b. Beslut om återköp mark Hallegården, fastighet Lerum 1:165, Lerums kommun, bilaga 6

Anna Olá presenterade att återköp behöver ske då markköpet är villkorat att Förbo skall starta byggnationen innan 2022-12-31. Då det har varit svårt att få lönsamhet i projektet med nuvarande bygglov och utformning har Förbo tillsammans med kommunen beslutat att låta köpet gå tillbaka och se över hur projektet kan utvecklas framåt i en kommande detaljplan.

Styrelsen beslutade att teckna avtal med Lerums Kommun och genomföra ett återköp av marken del av fastighet Lerum 13:1 av Lerums kommun för 4 151 813 (FYRAMILJONER ETTHUNDRAFEMTIOEN ÅTTAHUNDTRATRETTON) kronor.

c. Försäljning byggrätter Säteriet, Mölnlycke Härryda kommun, bilaga 7

Peter Granstedt informerade om processen, förutsättningarna, affären och tidplanen för försäljning av byggrätter på Säteriet.

Styrelsen beslutade att sälja de aktuella byggrätterna genom försäljning av aktierna i dotterbolagen Säteriet utvecklings kvarter A, Säteriet utvecklings kvarter B, Säteriet utvecklings kvarter C och Säteriet utvecklings kvarter D till Köparen. Styrelsen ger i uppdrag till VD och presidium att underteckna erforderliga handlingar.

84/2022

Övriga rapporter och informationsfrågor

a. Rapport Nils Holgersson

Krister Lundgren presenterade den senaste rapporten från Nils Holgersson och en jämförelse av taxornas utveckling i ägarkommunerna, medel i riket och i Göteborg under de senaste fem åren.

De åtgärder som planeras i respektive förboteam under 2023 för att minska förbrukningen presenterades.

Styrelsen noterade informationen.

b. Avrapportering arbete klimatrisker Förbo

Krister Lundgren informerade om uppdraget att identifiera, kartlägga och prioritera klimatrisker i vårt befintliga och kommande fastighetsbestånd under 2022 och 2023. I samarbete med Linköpings universitet kommer Förbo att vara ett av tre bolag som testar en modell som bygger på konsekvenser vid klimatrisker. Utvalda fastigheter kommer att djupanalyseras utifrån främst översvämnings- och värmerisker. Mer information kommer på styrelsemöte när rapporten är klar.

Styrelsen noterade informationen.

c. Förslag till styrelsemöten 2023/2024, bilaga 8

Anders Halldén presenterade förslag till mötesdatum för det kommande året.

Styrelsen fastställde föreslagna datum för styrelsemöten och konferenser för 2023-2024.

85/2022

Övriga frågor

Anders Halldén informerade om att under 2023 planeras för en styrelseutbildning som bland annat kommer att omfatta Svensk kod för bolagsstyrning. På styrelsemötet den 24 februari kommer en utvärdering av styrelsens arbete att göras.

Anders Halldén informerade om att han träffat Sveriges Allmännyttan och fått information om agendan som gäller för åren 2023-2027.

Styrelsen noterade informationen.

86/2022

Nästa styrelsemöte

Nästa styrelsemöte är den 24 februari på Förbos huvudkontor.

87/2022

Mötets avslutning

Mötet avslutades kl 15.00.

Vid anteckningarna

Helen Gårdh, sekreterare

Anders Halldén, ordförande

Thomas Alpner, protokolljusterare

Följande handlingar har undertecknats den 27 december 2022

Protokoll 2022-12-09.pdf

(110526 byte)

SHA-512: 19693b2febb00572860a833316d90bf5be355
4e7c04bc0a68564cf56e6b3e86f0b6dcd421dd53b740f6
2a149aa34399e88c0fa313132a942923f7396cc9fb2f7

Underskrifter

2022-12-27 08:16:17 (CET)

Jan Anders Halldén

Undertecknat med e-legitimation (BankID)

2022-12-19 17:56:28 (CET)

Thomas Alpner

Undertecknat med e-legitimation (BankID)

2022-12-19 17:07:49 (CET)

Helen Britt-Marie Jansson Gårdh

Undertecknat med e-legitimation (BankID)

Undertecknandet intygas av Assently

Protokoll 2022 12 09

Verifiera äktheten och integriteten av detta undertecknade dokument genom att skanna QR-koden till vänster.

Du kan också göra det genom att besöka <https://app.assently.com/case/verify>

SHA-512:

ea8b16083c60e2fc86bc5b47c332b688aab5f7b08e5a66b61eedf3f095e1768f4e177da3bec3d1c5cd652e0178b78e37d171c938ad045a8ec58dc68500ba13cc

Om detta kvitto

Dokumentet är elektroniskt undertecknat genom e-signeringsplattformen Assently i enlighet med eIDAS, Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014. En elektronisk underskrift får inte förvägras rättslig verkan eller giltighet som bevis vid rättsliga förfaranden enbart på grund av att underskriften har elektronisk form eller inte uppfyller kraven för kvalificerade elektroniska underskrifter. En kvalificerad elektronisk underskrift ska ha motsvarande rättsliga verkan som en handskrivna underskrift. Assently tillhandahålls av Assently AB, org. nr. 556828-8442, Holiändargatan 20, 111 60 Stockholm, Sverige.

Protokoll fört vid extra styrelsemöte 2022-12-16 i Förbo AB

Plats: Förbos huvudkontor på Råda torg i Mölnlycke /via videolänk
Tid: 2022-12-16 kl 10.00

Närvarande **Beslutande ledamöter:**
Ordf.

Anders Halldén
Thomas Gustavsson
Joakim Kahlman
Anna Lisa Hellsing *)
Sven Helén
Thomas Hallgren *)
Annikka Hedberg *)

Suppleanter:
Håkan Söderström *)
Joakim Ramberg *)
Mikael Adielsson *) fr o m punkt 90

Företagets representanter:
Peter Granstedt, VD
Anna Olá
Helen Gårdh

*) deltagande via videolänk

88/2022

Mötets öppnande, godkännande av dagordning
Ordförande Anders Halldén öppnade mötet och hälsade alla välkomna.

Sven Helén ersätter Pia Jäderklint och Annikka Hedberg ersätter Thomas Alpner som beslutande ledamöter.

Dagordningen godkändes.

89/2022

Val av sekreterare och protokolljusterare
Till sekreterare valdes Helen Gårdh och Joakim Kahlman valdes att tillsammans med ordförande justera dagens protokoll.

90/2022

Investeringar/större underhållsåtgärder

a. Försäljning byggrätter Säteriet, Mölnlycke Härryda kommun, bilaga 7

Peter Granstedt informerade om att sedan styrelsemötet den 2022-12-09 då styrelsen tog beslut om försäljning av byggrätter i Säteriet genom försäljning av aktierna i dotterbolagen så har kompletterande markmiljöundersökningar genomförts inom aktuella kvarter.

Undersökningarna har genomförts på initiativ av köparen då risken för miljöföroreningar är överförd på köparen. Resultatet av undersökningarna visar på en mindre mängd föroreningar som tidigare inte framgått vilket resulterat i en reduktion av köpeskillingen.

Styrelsen beslutade att godkänna en reduktion av köpeskillingen med 3.000.000 kronor

Joakim Kahlman framförde att det föreligger affärssekretess i ärendet. Pressrelease kommer att skickas ut den 19 december.

91/2022

Övriga frågor

Inga övriga frågor noterades.

92/2022

Nästa styrelsemöte

Nästa styrelsemöte är den 24 februari på Förbos huvudkontor.

93/2022

Mötets avslutning

Mötet avslutades kl. 10.30

Vid anteckningarna

Helen Gårdh, sekreterare

Anders Halldén, ordförande

Joakim Kahlman, protokolljusterare

Protokoll / presidiummöte

Datum: 2022-12-06

Närvarande	Beslutande Ledamöter:	Företagets representant:
	Anders Halldén, ordf	Peter Granstedt, VD
	Joakim Kahlman, vice ordf	Helen Gårdh, ekonomichef

Bakgrund

I samband med omläggningar har presidiet sedan maj 2021 tagit beslut om att göra avsteg från finanspolicyn avseende att ingen långgivare bör stå för mer än 50% av lånevolymen då beslutet inneburit väsentligt lägre kostnader. Förbos lån fördelar sig i nuläget mellan långgivarna; SEB 47,8% och Handelsbanken 52,2%.

Utdrag från finanspolicyn – ”Ingen enskild långgivare bör stå för mer än 50 % av lånevolymen. Om en kreditgivare erbjuder markant bättre villkor och val av denna resulterar i en andel överstigande 50% skall beslut om avsteg från denna regel fattas av presidiet.”

Den 28 december 2022 är det aktuellt att refinansiera lån från SEB om 165 mnkr. Lånet kommer att amorteras ner till 100 mnkr och checkräkningskrediten kommer utnyttjas under första halvåret. Vid nästa låneomläggning i juni 2023 kommer totala låneskulden återigen att öka.

Nuläge

Offertter har erhållits från SEB, Nordea, SBAB, Swedbank och Handelsbanken. Utvärderingen av offerterna visar att likvärdiga villkor erbjuds från SEB och Handelsbanken. Om lånen placeras hos Handelsbanken ökar deras andel till cirka 59%. Placeras lånen fortsatt hos SEB innebär det ett fortsatt avsteg från finanspolicyn då fördelningen av lånen efter amortering på 65 mnkr kommer att vara enligt följande:

- SEB 46,2% och
- Handelsbanken 53,8%

Merkostnaden för att placera lånet hos en tredje långgivare uppgår till 298 Tkr per år vid tre års kapitalbindning. Beslutet om en tredje långgivare skulle dock innebära fortsatt avsteg från policyn då Handelsbankens andel av lånevolymen inte förändras.

Nästa tidpunkt för refinansiering och nyupplåning är per 2023-06-21.

Beslut

Presidiet beslutade om fortsatt avsteg från finanspolicyn och att 100 mnkr lånas från SEB.

Anders Halldén, ordförande

Joakim Kahlman, vice ordförande

§ 22/2023

Reviderat ägardirektiv Förbo AB (Dnr KS2023/0004)

Sammanfattning

Förbo AB ägs av kommunerna Härryda, Mölndal, Lerum och Kungälv.

Under 2021 tog bolagets ägarråd fram ett förslag till reviderat ägardirektiv. Förslaget till ägardirektiv fastställdes dock inte i samtliga ägarkommuner. Ägarrådet har därför arbetat fram ett nytt förslag till reviderat ägardirektiv med delvis samma innehåll.

Ägarrådet har för en hållbar utveckling av Förbo AB:s bostadsområden sett ett behov av att kunna bygga bostadsområden som består av en kombination av hyresrätter och bostadsrätter och/eller ägarlägenheter. Verksamheten i bolaget ska alltså huvudsakligen bestå av att förvalta hyresrätter.

Förslaget innebär sammanfattningsvis följande ändringar av ägardirektivet.

- I syfte att bidra till integration och/eller mångfald eller om det annars finns verksamhetsmässiga skäl, får bolaget besluta om att bygga bostadsrätter och/eller ägarlägenheter och avyttra dessa.
- I syfte att säkra social hållbarhet med blandande upplåtelseformer även i befintliga bostadsområden kan ombildning av hyresrätter till bostadsrätter och ägarlägenheter ske. Inför ombildning av hyresrätter ska berörd kommun ha vetorätt om beslutet.
- Bolaget får möjlighet att besluta om bildande av dotterbolag för att driva verksamhet som faller inom bolagets löpande verksamhet förutsatt att det finns affärs- eller verksamhetsmässiga skäl för att driva sådan verksamhet i dotterbolag.
- Bolagets rapportering till ägarkommunerna om bolagets förvaltning, ställning och resultat ska ske löpande i stället för kvartalsvis.
- Bolagets avkastning och soliditet anpassas till de förändringar som skett i omvärlden.
- Bolagets ägardirektiv ska ses över inför varje ny mandatperiod.

Kommunfullmäktige föreslås fastställa reviderat ägardirektiv för Förbo AB i enlighet med upprättat förslag.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Reviderat ägardirektiv Förbo AB

Bilaga Förslag på reviderat ägardirektiv för Förbo AB med markerade ändringsförslag

Bilaga Förslag på reviderat ägardirektiv för Förbo AB utan markeringar

Bilaga Protokollsutdrag KF 2021_11_04 §141

Bilaga Aktieägaravtal Förbo

Bilaga Utredning EY

Bilaga Noteringar ägarråd 2022-09-29

Bilaga Ägardirektiv Förbo gällande

KOMMUNFULLMÄKTIGE

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Justeras sign

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

Sida

2023-03-02

16 (31)

Bilaga Protokollsutdrag - Reviderat ägardirektiv Förbo AB - Kommunstyrelsen

Yrkande

Andreas Antelid (V): Att stryka sista stycket i paragraf 4 i det reviderade förslaget till ägardirektiv. Stycket lyder i sin helhet:

I syfte att säkra social hållbarhet med blandande upplåtelseformer även i befintliga bostadsområden kan ombildning av hyresrätter till bostadsrätter och ägarlägenheter ske. Inför ombildning av hyresrätter ska berörd kommun ha vetorätt om beslutet.

Miguel Odhner (S): Bifall till kommunstyrelsens förslag och avslag till Andreas Antelids (V) yrkande.

Erik Andreasson (V): Bifall till Andreas Antelids (V) yrkande.

Proposition

Ordföranden ställer proposition på yrkanden och finner att Kommunfullmäktige beslutar att anta kommunstyrelsens förslag.

Omröstning begärs inte.

Beslut

1. Reviderat ägardirektiv för Förbo AB enligt upprättat förslag fastställs.
2. Detta beslut förutsätter att likalydande beslut fattas av kommunfullmäktige i samtliga övriga ägarkommuner.

Expedieras till:
Förbo AB

För kännedom till:
Möln dal Stad
Härryda kommun
Lerum kommun

KOMMUNFULLMÄKTIGE

KUNGÄLV
KOMMUN

Justeras sign

§ 23/2023

Värdeöverföring från Förbo AB verksamhetsår 2022 (Dnr KS2022/2333)

Sammanfattning

Förbo AB är ett allmännyttigt kommunalt bostadsföretag som ägs gemensamt av Härryda kommun, Mölndals stad, Lerums kommun och Kungälv kommun.

Värdeöverföringar såsom utdelningar från ett allmännyttigt kommunalt bostadsaktiebolag regleras i lagen (2010:879) om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag (AKBL). Enligt huvudregeln i 3 § AKBL är möjligheten till utdelningen från ett allmännyttigt bostadsaktiebolag begränsad.

Lagen innehåller emellertid ett antal undantag. Av 5 § p. 1 i AKBL framgår att överskottet som uppkommit under föregående räkenskapsår får delas ut till ägarna, förutsatt att överskottet används för sådana åtgärder inom ramen för kommunens bostadsförsörjningsansvar som främjar integration och social sammanhållning eller som tillgodoser bostadsbehovet för personer för vilka kommunen har ett särskilt ansvar.

Det föreslås att kommunfullmäktige uppdrar åt kommunens ombud i Förbo AB att vid ordinarie eller extra bolagsstämma rösta för en utdelning i bolaget om totalt 15 miljoner kronor avseende räkenskapsåret 2022, att fördela proportionellt mellan ägarkommunerna utifrån andelstalet i bolaget. Detta under förutsättning att sådan utdelning är förenlig med 17 kap. 3 § aktiebolagslagen (2005:551). Utdelningen sker med hänvisning till 5 § 1 AKBL.

Detta innebär en utdelning till Kungälv kommun om 1 350 000 kr beräknat på en prognostiserad vinst om 93 miljoner kronor för 2022. Utdelningen i Kungälv planeras att användas som ett ytterligare steg i kommunens arbete med sociala investeringar med utgångspunkt från program Social hållbarhet (Dnr KS2019/0202) med inriktning Plan Trygg i Kungälv, åtgärder i den fysiska miljön för att motverka otrygga platser i kommunen.

Avsikten är att utdelningen ska användas till åtgärder som främjar integration och social sammanhållning och trygghet, genom att utveckla mötesplatser över generationsgränserna i områden som ligger i anslutning till Förbos bostadsbestånd.

Avstämning och uppföljning sker i Rådet för Folkhälsa och Social Hållbarhet samt kommunstyrelsen.

Förslag till kommunfullmäktige:

1. Kommunfullmäktige uppdrar åt kommunens ombud i Förbo AB att vid ordinarie eller extra bolagsstämma rösta för en utdelning i bolaget avseende verksamhetsåret 2022 om totalt 15 miljoner kronor med stöd av 5 § p. 1 lagen om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag, under förutsättning att sådan utdelning är förenlig med 17 kap. 3 § aktiebolagslagen.
2. Utdelningen ska i Kungälv kommun användas till åtgärder som främjar integration och social sammanhållning och trygghet, genom att utveckla

KOMMUNFULLMÄKTIGE

KUNGÄLV
KOMMUN

Justeras sign

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

Sida

2023-03-02

18 (31)

mötesplatser över generationsgränserna i områden som ligger i anslutning till Förbos bostadsbestånd.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Värdeöverföring från Förbo AB verksamhetsår 2022

Bilaga Noteringar ägarråd 2022-09-29.pdf

Bilaga bil 2 Rapport ekonomi efter kvartal 2 2022.pdf

Bilaga Reservationanteckning,Värdeöverföring förbo

Bilaga Protokollsutdrag - Värdeöverföring från Förbo AB verksamhetsår 2022 - Kommunstyrelsen

Yrkande

Patrik Ryberg (SD):

1. Kommunfullmäktige uppdrar åt kommunens ombud i Förbo AB att vid ordinarie eller extra bolagsstämma rösta för en utdelning i bolaget avseende verksamhetsåret 2022 om totalt 15 miljoner kronor med stöd av 5 § p. 1 lagen om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag, under förutsättning att sådan utdelning är förenlig med 17 kap. 3 § aktiebolagslagen.
2. Utdelningen ska i Kungälv kommun användas till åtgärder som främjar social sammanhållning och trygghet, genom att utveckla mötesplatser över generationsgränserna i områden som ligger i anslutning till Förbos bostadsbestånd.

Erik Andreasson (V):

1. Att avslå punkt 1 och 2
2. Att Kommunfullmäktige uppdrar åt kommunens ombud i Förbo AB att vid ordinarie eller extra bolagsstämma rösta emot en utdelning i bolaget avseende verksamhetsåret 2022.

Miguel Odhner (S): Bifall till kommunstyrelsens förslag.

Proposition

Ordföranden ställer proposition på yrkandet och finner att Kommunfullmäktige beslutar att anta kommunstyrelsens förslag till beslut.

Omröstning begärs.

Ordförande meddelar att kommunstyrelsens förslag är huvudförslag och ställer yrkandena från Patrik Ryberg (SD) och Erik Andreasson (V) mot varandra för att kunna utse ett motförslag till huvudmotförslaget och finner att Patrik Rybergs (SD) yrkande är motförslag till huvudförslaget.

Kommunfullmäktige godkänner följande propositionsordning:
Ja-röst för bifall till kommunstyrelsens förslag

KOMMUNFULLMÄKTIGE

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Justeras sign

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

Sida

2023-03-02

19 (31)

Nej-röst för bifall till Patrik Rybergs (SD) yrkande.

Omröstningsresultat

Med 45 ja-röste och 11 nej-röster och 5 ledamöter som avstår beslutar kommunfullmäktige att anta kommunstyrelsens förslag till beslut.

Beslut

1. Kommunfullmäktige uppdrar åt kommunens ombud i Förbo AB att vid ordinarie eller extra bolagsstämma rösta för en utdelning i bolaget avseende verksamhetsåret 2022 om totalt 15 miljoner kronor med stöd av 5 § p. 1 lagen om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag, under förutsättning att sådan utdelning är förenlig med 17 kap. 3 § aktiebolagslagen.
2. Utdelningen ska i Kungälv kommun användas till åtgärder som främjar integration och social sammanhållning och trygghet, genom att utveckla mötesplatser över generationsgränserna i områden som ligger i anslutning till Förbos bostadsbestånd.

Patrik Ryberg (SD) reserverar sig mot beslutet.

Erik Andreasson (V) lämnar anteckning till protokollet, se bilaga.

Expedieras till:

Förbo AB

För kännedom till:

Ekonomichef Pia Jakobsson

Mölnåls stad

Härryda kommun

Lerums kommun

KOMMUNFULLMÄKTIGE

KUNGÄLV
KOMMUN

Justeras sign

Datum
2023-03-03

Dnr
2023KS138 340

Svar på remiss avseende kommunal vattenförsörjningsplan för Mölndals stad

Bakgrund

Mölndals stad arbetar med att ta fram en uppdaterad plan för den kommunala dricksvattenförsörjningen med målår 2050. I egenskap av grannkommun har Härryda kommun bjudits in att lämna synpunkter på remissversion av vattenförsörjningsplanen.

Kommunens synpunkter

Kommunen har inga synpunkter på remiss om kommunal vattenförsörjningsplan för Mölndals stad.

Kommunen ser positivt på att förslag till vattenförsörjningsplan utgår från:

- Länsstyrelsens länsövergripande regionala vattenförsörjningsplan
- GR:s vattenförsörjningsplan
- EU:s dricksvattendirektiv
- Livsmedelsverkets handbok för klimatanpassad dricksvattenförsörjning
- planerad utveckling i förslag till ny översiktsplan

Vidare ser kommunen positivt på att Mölndals stad fortsatt ska vara en aktiv part i regionalt samarbete samt att Mölndals stad aktivt ska delta i Svenskt Vattens arbete med *Hållbar vattenanvändning* vars arbete utgår från klimatförändringar (vattenbrist), befolkningsutveckling, Agenda 2030 och dricksvattendirektivet. Arbetet omfattar bl. a beteendepåverkan riktad till hushåll och verksamheter när det gäller användning av dricksvatten som en begränsad och dyrbar resurs.

Peter Lönn
Kommundirektör

Från: Alma Smith <Alma.Smith@partille.se>

Skickat: den 8 mars 2023 21:55

Till: diarium@goteborgsregionen.se <diarium@goteborgsregionen.se>; kollektivtrafik@vgregionen.se <kollektivtrafik@vgregionen.se>; vastragotaland@lansstyrelsen.se <vastragotaland@lansstyrelsen.se>; Registrator <registrator@lm.se>; plan@lm.se <plan@lm.se>; planer_syd@vattenfall.com <planer_syd@vattenfall.com>; diarium.raddningstjansten@rsgbg.se <diarium.raddningstjansten@rsgbg.se>; info@bohuslansmuseum.se <info@bohuslansmuseum.se>; lars.nilsson@lerum.se <lars.nilsson@lerum.se>; kristoffer.petersson@lerum.se <kristoffer.petersson@lerum.se>; diariet@goteborgenergi.se <diariet@goteborgenergi.se>; trafikverket@trafikverket.se <trafikverket@trafikverket.se>; Skanova-Remisser-Goteborg@teliasonera.com <Skanova-Remisser-Goteborg@teliasonera.com>; vasttrafik@vasttrafik.se <vasttrafik@vasttrafik.se>; sgi@swedgeo.se <sgi@swedgeo.se>; johan.lundberg@renova.se <johan.lundberg@renova.se>; Bertil Rignäs <bertil.rignas@bygg-gota.se>; info@gryaab.se <info@gryaab.se>; partille@hyresgastforeningen.o.se <partille@hyresgastforeningen.o.se>; jevaslarserik@gmail.com <jevaslarserik@gmail.com>; Lars Josefsson <lars.apelbo@telia.com>; info@porthallascoutkar.se <info@porthallascoutkar.se>; info@bygg-gota.se <info@bygg-gota.se>; goteborg.fastigheter@stena.com <goteborg.fastigheter@stena.com>; 'bodil.lofmark@stena.com' <bodil.lofmark@stena.com>; hej@ernstrosen.se <hej@ernstrosen.se>; Tomas Gustafson <tomas.gustafson@ernstrosen.se>; Info_PBAB <MBX_Info_PBAB@partillebo.se>; Åsa Friis <Asa.Friis@partillebo.se>; TORGE Johan <Johan.Torge@steenstrom.com>; laurence.veydert@steenstrom.com <laurence.veydert@steenstrom.com>; styrelsen@brfbjorndammsterrassen.se <styrelsen@brfbjorndammsterrassen.se>; kommun@lerum.se <kommun@lerum.se>; goteborg@goteborg.se <goteborg@goteborg.se>; Härryda kommun <kommun@harryda.se>; fredric@coroc.se <fredric@coroc.se>; fam.alvero@gmail.com <fam.alvero@gmail.com>; fol@mac.com <fol@mac.com>; janniejensen@gmail.com <janniejensen@gmail.com>; Ola Josefsson <ola.josefsson@gmail.com>; karrborn@telia.com <karrborn@telia.com>; joel.lindeman@gmail.com <joel.lindeman@gmail.com>; annamartamaria@gmail.com <annamartamaria@gmail.com>; Utbildningsförvaltningen <Utbildningsforvaltningen@partille.se>; Kulturfritidsförvaltningen <MBX_Kulturfritidsforvaltningen@partille.se>; Isabella Kerttu <isabella.kerttu@partille.se>; Tobias Persson <Tobias.Persson@partille.se>; Social och Arbetsförvaltning <SocialochArbetsforvaltning@partille.se>; Vård och Omsorgsförvaltning <MBX_VardochOmsorgsforvaltning@partille.se>; MBX_GisGruppen <GisGruppen@partille.se>; Sofia Ribba <Sofia.Ribba@partille.se>; Per Söderquist <Per.Soderquist@partille.se>; Per Sahlin <Per.Sahlin@partille.se>; Emma Johansson <Emma.Johansson@partille.se>; Sofia Gunnarsson Solton <Sofia.Solton@partille.se>; Anna-Karin Törnkrantz <Anna-Karin.Tornkrantz@partille.se>; Annika Billton <Annika.Billton@partille.se>; Maria Svensson <maria.svensson@partille.se>; Marieke Wolter <Marieke.Wolter@partille.se>

Ämne: Meddelande om antagen Fördjupad översiktsplan Partille södra centrum

Du får inte e-post ofta från
alma.smith@partille.se. [Se varför det här är viktigt.](#)

Hej!
Kommunfullmäktige i Partille kommun beslutade 2023-02-28 § 35 att anta Fördjupad översiktsplan Partille södra centrum. Beslutet har genom justerat protokoll tillkännagivits på kommunens anslagstavla 2023-03-07, partille.se/anslagstavla. Planhandlingarna finns tillgängliga på kommunens hemsida: partille.se/sodracentrum

Med vänlig hälsning
Alma Smith
Planarkitekt

Samhällsbyggnadskontoret
Partille kommun
Adress: Gamla Kronvägen 34, 433 82 Partille
Tel: 031-792 15 39
E-post: alma.smith@partille.se
Webbplats: www.partille.se

Anteckningar ungdomsråd

Datum och klockslag: 2023-03-02, klockan 14-16

Plats: Mölnlycke kulturhus, Lilla salen

Nr	Ärende	Beslut
1.	Mötets öppnande	Mötet öppnades.
2.	Förra mötets protokoll	Inga kommentarer gällande förra mötets protokoll.
3.	Godkännande av dagordning	Dagordningen godkändes.
4.	Mål, inriktningar och budget 2023 för Härryda kommun	<p>Per Vorberg, Sven Karlsson och Patrik Linde presenterade politikernas mål och inriktningar för 2023. Fokus ligger på kärnverksamheten. Några av målen och inriktningarna är följande:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ordning och reda i ekonomin. - Sveriges bästa skola, vilket även innefattar lokaler. - Tryggheten ska öka. - Beredskap och säkerhet, i händelse av kris. - Omlokalisera flyktingverksamheten på Hindås camping. - Alla ska gå ut skolan med godkända betyg. - Ökad trygghet och studiero i förskola och skola. - Sveriges bästa miljökommun. - Jämställdhetspott för anställda. - Motverka våld i nära relationer. - Satsa på föreningslivet.

		<ul style="list-style-type: none"> - Satsa på lärare, skolsköterskor, elevassistenter och fältassistenter. - Minska köerna till kulturskolan. - Färre antal personal som hemtjänstbrukare möter.
5.	Hur kan politiken använda sig av ungdomsrådet? – dialog	<p>Maija höll en kort genomgång av barnrätt och barnkonventionen innan deltagarna fick sätta sig och diskutera i grupper.</p> <p><i>Hur kan politikerna få med barnperspektivet i frågor de diskuterar?</i></p> <p>Politiker: Genom att vara transparent, lyssna, svara på frågor. Skicka frågor till ungdomsrådet.</p> <p>Ungdomar: Ungdomarna vill vara med innan beslut fattas, tidigt i planeringsfasen.</p> <p>Politikerna kan ta med sig det ungdomarna sagt in i sina diskussioner. Viktigt också att anpassa språket under ungdomsråden så att alla förstår vad som sägs.</p> <p><i>Hur kan politiker nyttja ungdomsrådet?</i></p> <p>Politiker: Vi behöver hitta en struktur, en kanal från skolorna till ungdomsrådet. Fundering om ungdomsrådet bör ligga under nämnden för utbildning kultur och fritid istället för under kommunstyrelsen?</p> <p>Ungdomar: Politiker behöver ta in ungas perspektiv när det gäller frågor som rör unga. Svårt att bestämma barns bästa om man inte frågar dem. Både unga och politiker ska kunna lyfta frågor. Det är svårt för ungdomarna att vara medvetna om vilka frågor som kan lyftas, därför önskar de information om detta från politiken. Vilka är aktuella frågor inom</p>

		<p>politiken som ungdomarna kan vara delaktiga i?</p> <p><i>Vad finns det för värde i att få synpunkter från ungdomar?</i></p> <p>Politiker: Jätteviktigt, det ger ännu ett perspektiv. Utmaningen är att veta i vilka frågor unga vill bli involverade. Vad är ungdomarna i rådet intresserade av att tycka till om? Politiker efterfrågar information om var saker som tagits upp i rådet tar vägen. Går det vidare till elevråden? Vi behöver också fundera över om tiderna för mötena bättre ska anpassas efter kommunens processer?</p> <p>Ungdomar: viktigt att politikerna lyssnar in ungdomar eftersom ungdomar är framtiden. Behöver få en chans att ge synpunkter. Viktigt då unga också har en plats i samhället och det är viktigt för att skapa förtroende för politiken.</p> <p><i>Övrig diskussion</i></p> <p>Vissa frågor skulle kunna avhandlas i mindre grupper för dem som är intresserade. Vi skulle också kunna ha mindre grupper med representanter från samtliga råd gällande vissa frågor.</p> <p>Förslag att ha ett årshjul för ungdomsrådet som går i takt med de politiska processerna?</p> <p>Julius, Sven, Alexander och Maija tittar vidare på hur vi skulle kunna justera strukturen för mötena utifrån dagens diskussioner.</p> <p>Börje berättade om en barnkonsekvensanalys som är aktuell på Hulebäcksgymnasiet. Köket i restaurangen ska byggas om vilket kommer påverka eleverna. För att lyssna in</p>
--	--	--

		<p>ungdomarna har detta lyfts på Hulerådet, sedan fick alla representanter gå till sina programråd och sedan vidare till klassråd för att gemensamt komma fram till hur det ska bli så bra som möjligt för alla elever. Frågan studsar sedan tillbaka till Hulerådet där både Börje, verksamhetschef och intendent sitter och kan fatta beslut utifrån förslagen.</p>
6.	Psykisk ohälsa	<p>Vi gick igenom sammanställningen från förra rådets diskussioner. Finns det några förslag vi kan arbeta vidare med i ungdomsrådet? Ungdomarna skulle kunna driva frågan om psykiska hälsokontroller. Vikten av att bli sedd och lyssnad på. Politiken kan ta med sig vikten av satsningar på att behålla personal. Viktigt också att vuxna blir utbildade i frågor som rör psykisk ohälsa hos unga. Vi fortsätter diskussionen under nästa möte.</p> <p>Vi har som kommun möjlighet att lägga till ett fåtal frågor i LUPP-enkäten som ska genomföras i höst i åk 8 samt år 2 på gymnasiet. Förslag på innehåll i eventuella extrafrågor:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Av vilken anledning använder du alkohol eller droger? - Hur ser relationen till vårdnadshavarna ut? - Hur ofta kan du äta dig mätt? - Hur lång tid per dag använder du sociala medier? - Lägg till vejpning till rökning. - Gruppträck kopplat till ANDTS? - Sömn kopplat till datorspel mm. - Hur är din relation till alkohol?
7.	Avslutning	Mötet avslutades.

8.	Stockholmsresa (för berörda ungdomar)	Kort information om resan. Anmälningssblankett samt information skickas ut till vårdnadshavare inom kort.
----	---	---

Närvarande

Politiker

Sven Karlsson (vice ordf) (M)	Anders Stomberg (SP)	Magnus Larsson (KD)
Patrik Linde (S)	Per Vorberg (M)	Erik Andersson (KP)
Kristin Arplöw (S)	Elin Remme (V)	Valentina Vokshi (L)
Nora Källström (C)	Stina Palmeby (MP)	Heinz Guth (SD)

Ungdomsrepresentanter

Julius Ekelin (ordförande)	Oskar Gahrn	Linus Sander
Sixten Malmqvist	Saga Karlsson	Alice Fernholm
John Nenow	Vilma Jansson	Nils Josefsson
Alve Lycken	Nicky Andersson van der Niet	Linnea Jakobsson
Max Leimar	Elin Alexandra Hernandez Karlsson	

Tjänstepersoner

Päivi Malmsten	Börje Persson	Alexander Asp
Dennis Pavlovic	Maija Grotteborn (sekreterare)	

Protokollet från ungdomsrådet den 2 mars 2023 godkänns härmed av:

Julius Ekelin, ordförande

Sven Karlsson, vice ordförande

Maija Grotteborn, sekreterare

Plats och tid	Blå rummet, Mölnlycke kulturhus kl. 09.00-10:15
Beslutande ledamöter	Per Vorberg (M) (ordförande) Patrik Linde (S) (vice ordförande) Anders Hallden (L) Siw Hallbert (S) Hans Jacobsson (C)
Övriga närvarande	Maria Ådahl (vd) Dragana Mrdja (sekreterare)
Utses att justera	Patrik Linde
Justeringens plats och tid	Kommunhuset, kansliet, 2023-03-10
Protokollet omfattar	§§ 16 - 23

Sekreterare

Dragana Mrdja

Ordförande

Per Vorberg

Justerande

Patrik Linde

§ 16

Sammanträdet öppnande

Sammanträdet öppnas av styrelsens ordförande Per Vorberg.

---

§ 17

Val av justerare

Beslut

Patrik Linde utses att jämte ordföranden justera dagens protokoll.

---

§ 18

Föregående mötesprotokoll

Beslut

Styrelsen godkänner protokollen förda vid styrelsesammanträden den 18 januari 2023 och den 30 januari 2023.

---

§ 19

Ekonomi

Maria Ådahl informerar om prognosen per februari 2023 samt om arbetet med revisionen och årsredovisningen inför årsstämman i april.

Beslut

Styrelsen noterar informationen.

Signatur justerande

Utdragsbestyrkande

§ 20

VD rapport

Organisation

- Inga ändringar i Riskanalys med internkontrollplan.
- Ny struktur och organisation för LSUAB
Bolagets organisation och arbetssätt anpassas för att skapa tydligt fokus på framdrift av processen. Fokus läggs på resurser till projektstyrning och projektledning samtidigt som resurser för kommunikation- och marknadsföring minskas inom bolaget.
- Justeringar av Verksamhetsplan 2022-2023 utifrån ny struktur och organisation.
- Strategidag med konsortiets styrgrupp och LSUABs styrelse planeras för 11 maj 2023.

Fysisk utveckling

- Per Vorberg och Patrik Linde informerar om arbete med Götalandbanana.
- Inom konsortiet pågår bland annat arbete kring målbild, strukturplan, detaljplan 1A samt exploateringskalkyl Etapp 1.

Forskning och Innovation

- Projektet SAT (Samverkande Autonoma Transporter) är avslutad.
- Projektet Twinable är avslutad.
- Projekt Flexgate pågår.
- Ansökan till Formas "3Digital – The City for Children" ska lämnas in.

Konferenser och nätverk

- Landvetter Södra modell finns på sektorn för samhällsbyggnad i kommunhuset. Under våren läggs den ut på Landvetters kulturhus.
- Bolagets medarbetare kommer några gånger i månaden att jobba i Landvetters kulturhus.

Beslut

Styrelsen noterar VD rapporten.

Styrelsen noterar information om reviderad verksamhetsplan och godkänner gjorda justeringar samt beslutar att ny verksamhetsplan tas fram till 2024.

Signatur justerande 	Utdragsbestyrkande
--	--------------------

Styrelsen noterar information om ny struktur och organisation för LSUAB.

§ 21

Övriga frågor

Maria Ådahl informerar om att bolagets medarbetare flyttat in i kommunhuset för att ytterligare stärka samarbete med sektorn för samhällsbyggnad inom kommunens förvaltning.

Beslut

Styrelsen noterar informationen.

§ 22

Nästa styrelsemöte

Nästa styrelsemöte hålls onsdagen den 19 april 2023 kl. 9-12 i Gröna rummet, Mölnlycke kulturhus.

Årsmötet hålls onsdagen den 26 april 2023 kl. 9-12 i samlingsalen, Landvetters kulturhus.

Beslut

Styrelsen noterar informationen.

§ 23

Avslutning

Styrelsens ordförande Per Vorberg förklarar sammanträdet avslutat.

Signatur justerande

Utdragsbestyrkande

Vägen för att bli nr 1

Handlingsplan för att varaktigt bli Sveriges bästa
näringslivskommun

Beslutad av kommundirektör 2023-03-14

Innehåll

1. Bakgrund	1
2. Utgångspunkter	2
3. Strategier för att nå vårt mål	3
3.1. Kompetensförsörjning	4
3.2. Attraktionskraft	7
3.3. Infrastruktur och tillgänglighet.....	9
3.4. Markberedskap och fysisk planering.....	11
3.5. Företagsklimat	12
3.6. Innovationskraft	14
4. Uppföljning av planen	15

1. Bakgrund

Härryda kommun har som mål att vara Sverige bästa näringslivskommun. Näringslivsfrågorna är hela kommunens angelägenhet och alla behöver bidra i arbetet med att skapa det bästa företagsklimatet. Arbetet ska ske långsiktigt och uthålligt.

Arbetet med näringslivsfrågor i Härryda kommun vilar på tre grundläggande dokument;

- **Näringslivsstrategiskt program** - pekar ut strategier och långsiktig inriktning för perioden fram till 2035
- **Näringslivspolicy** – riktningsgivande och normerande, tydliggör kommunens synsätt och förhållningssätt
- **Handlingsplan för att bli Sveriges bästa näringslivskommun** - plan som beskriver konkreta åtgärder, planen följs upp, revideras och utvecklas årligen

Den här handlingsplanen syftar till att ge stöd och struktur åt arbetet med att uppnå och varaktigt bibehålla positionen som Sverige bästa näringslivskommun. Planen utgår från strategier och insatsområden i det näringslivsstrategiska programmet.

2. Utgångspunkter

För att skapa utveckling och framgångsrikt arbete med att vara Sveriges bästa näringslivskommun finns några grundläggande utgångspunkter.

Serviceorganisation med myndighetsansvar

Ett av de prioriterade uppdragen från politiken är att utveckla den kommunala organisationen till att vara en serviceorganisation med myndighetsansvar. För att göra det vidtas olika åtgärder som riktar sig till såväl enskilda som företagare. Sammantaget är utvecklingen av service och bemötande av stor vikt för att skapa ett starkt företagsklimat.

Kommunen ska vara bra på att vara kommun

Kommunens grundläggande uppdrag har stor betydelse för företagen. Företagen behöver en god och väl fungerande välfärd för att etablera sig och stanna kvar. Därför är det av stor vikt att vi ständigt vidareutvecklar och stärker kvaliteten i kommunens grunduppdrag – vi ska vara en attraktiv och ledande kommun inom kommunens ansvarsområden.

Företagen är våra kunder

I alla kontakter med företagare ser vi dem som våra kunder. Vi har fokus på service och bemötande av hög kvalitet samt att vara professionella i det vi gör. Vi tar reda på kundens förväntningar och vi eftersträvar aktivt att infria och ibland överträffa kundens förväntningar.

Struktur och tydlig organisering

För att utvecklingsarbete ska få effekt krävs struktur och organisation i grunden. Vi har etablerat en särskild styrgrupp för att leda och samordna det förvaltningsgemensamma utvecklingsarbetet med näringslivsfrågor. Styrgruppen leds av kommundirektören. Regelbunden information sker till den politiska ledningen i kommunen.

3. Strategier för att nå vårt mål

Vi utgår i vårt arbete från det näringslivsstrategiska programmet som är beslutat i Härryda kommun. Det övergripande målet är att skapa 120 000 nya arbetstillfällen i Göteborgsregionen. Arbetet är indelat i sex olika strategier som enskilt har ett antal insatsområden. Till strategier och insatser kopplar vi den årliga handlingsplanen för att skapa förflyttning mot målet.

- 1. Kompetensförsörjning**
- 2. Attraktionskraft**
- 3. Infrastruktur och tillgänglighet**
- 4. Markberedskap och fysisk planering**
- 5. Företagsklimat**
- 6. Innovationskraft**

Varje avsnitt inleds med det som står i det näringslivsstrategiska programmet om respektive strategi, både mer övergripande om vad strategin innebär och hur Härryda kommun långsiktigt och övergripande ska arbeta för att uppnå den. Därefter följer konkreta aktiviteter som ska genomföras under 2023 och framåt för att förverkliga åtagandena i det näringslivsstrategiska programmet.

3.1. Kompetensförsörjning

Härryda kommun tillvaratar och attraherar kompetens.

Tillgång till arbetskraft med relevant kompetens är en av de viktigaste förutsättningarna för att näringslivet i Härryda kommun ska vara konkurrenskraftigt och fortsätta utvecklas. För att säkra morgondagens kompetensförsörjning ska Härryda kommun arbeta aktivt med att identifiera och tillvarata den kompetens som redan finns här, samt attrahera ny kompetens.

Det gör Härryda kommun genom att:

- Utveckla skola-näringslivssamverkan och låta entreprenörskap löpa som en röd tråd genom hela utbildningssystemet.
- Verka för bättre matchning av kompetenser tillsammans med näringslivet för ökad delaktighet på arbetsmarknaden.
- Utveckla relevanta utbildningar som arbetslivet efterfrågar på alla nivåer.
- Kontinuerligt utveckla arbetet med praktikplatser.

Det här gör vi:

Vad ska göras	Hur ska det göras	Vem ansvarar	När ska det göras	Övrigt
Utveckla skola-näringslivssamverkan och entreprenörskap	Gemensam arbetsgrupp med Sveriges bästa skola (SBS) samt Sveriges bästa näringsliv, med målsättning att vidareutveckla arbetet som pågår inom ramen för Sveriges bästa näringsliv och Sveriges bästa skola. Ta avstamp i arbetet som pågår på/med Ekdalaskolan och Fagerhult och näringslivet. Undersöka möjligheterna till Ung Företagsamhet (UF) i grundskola på någon av skolorna i kommunen.	Päivi Malmsten	Q2-Q4 Rapporter as till styrgrupp SBS 8/6.	Arbetsgrupp valkompetens inom Homa Bay- projektet Utnyttja potentialen med att vi är en flygplatskommun, utveckla ett flygplatskoncept med t.ex. studiebesök.
Utveckla relevanta utbildningar som	Hulebäcksgymnasiet samverkar	Camilla Ahlin	Q3	

arbetslivet efterfrågar	<p>kontinuerligt med branschen i syfte att anpassa utbildningarna efter arbetsmarknadens behov. Systematiska möten i branschråden på yrkesprogrammen samt via etablerade samarbeten med högskolor och universitetet, t ex Chalmers. Även studiebesök kopplade till programmålen samt ett nära samarbete med branschen via olika tävlingar, t ex Draknästet och Huleägget</p>			
Kontinuerligt utveckla arbetet med praktikplatser	<p>Personalavdelningen tillsammans med grundskolan tar fram ett underlag som underlättar för mottagande av prao-elever i kommunen med t ex introduktion mm.</p> <p>Varje elev i grundskolan ska ha varit på studiebesök i kommunhuset. Ett koncept tas fram tillsammans med grundskola och personalavdelning. Syftet är att få kännedom om vilka olika yrken som arbetar i kommunen samt få upp intresset och motivera elever för arbeten inom den kommunala sektorn.</p>	Päivi Malmsten / Anders Pettersson	Q3-Q4	

Vårdintroduktionsprojekt	Erbjuda introduktionsanställningar för nyanlända från Ukraina – stödja i språket för att bli jobb-ready	Hans Frimansson , Karin Lindell och Anna Hildesson		
Aktivt delta i branschråd för äldreomsorgen för att samarbeta i kring karriärvägar och utbildningsutbud samt kommunikation om branschens möjligheter.		Carina Fransson och Anna Hildesson		

3.2. Attraktionskraft

Härryda kommun är en attraktiv plats att verka och bo i, samt besöka.

Tillväxten har en regional logik och det är regioner snarare än kommuner som konkurrerar om kompetens och kapital. Som navet i Göteborgsregionen är därför Göteborgs attraktionskraft avgörande, vilket också är av betydelse för Härryda kommun. Attraktionskraften i regionen som helhet stärker Härrydans attraktionskraft, och tvärt om, tillsammans gynnar vi varandra.

Det gör Härryda kommun genom:

- Att aktivt marknadsföra kommunen genom att berätta om kommunens styrkor och utvecklingspotentialen här.
- Utveckla attraktiva boendemiljöer som är moderna, innovativa, internationella och mänskliga med god tillgång till handel, upplevelse och service.
- Flera olika utförare inom välfärdsområdet genom konkurrensutsättning och tillämpning av LOV (lagen om valfrihetssystem).
- Attraktiva friluftsområden och rikt utbud av fritidsaktiviteter och föreningsliv.
- Brett kulturutbud med flera kulturhus, bibliotek, offentlig konst och besöksmålet Råda säteri.

Det här gör vi:

Vad ska göras	Hur ska det göras	Vem ansvarar	När ska det göras	Övrigt
Ta fram en gemensam, målbild för trivsamma, attraktiva och hållbara centrum i Landvetter och Mönlycke centrum	Skapa en gemensam handlingsplan med förvaltning och fastighetsägare	Hanna Gahnström	Q4	Hitta samsyn kring etableringar och mål för våra centrum.
Publika evenemang i våra centrumkärnor	Tillsammans med fastighetsägare, verksamheter och företagarföreningar samarbeta, skapa förutsättningar bidra till genomförande.	Hanna Gahnström	Q2 samt Q4	Stärka banden, stärka identiteten samt skapa kännedom om utbud av varor och tjänster i centrum
Trygghetsskapande platssamverkan för centrummiljöer i kommunen	Genom samarbete mellan fastighetsägare, polis, förvaltning, arbeta målinriktat med den upplevda otryggheten	Hanna Gahnström	Q3-Q4	Nytt lagkrav kring brottsförebyggande arbete för kommunerna
Öka antalet besökare till Råda Säteri enligt	Marknadsföring med målet att öka	Martina Johansson	Q1-Q4	Kampanjer på sociala medier,

beslutat inriktningsdokument	<p>kännedom om Råda Säteri som utflyktsmål.</p> <p>Fler event som drar besökare där vissa görs i egen regi och övriga av externa aktörer.</p> <p>Pop-up verksamheter</p> <p>Utveckla park och trädgård på Råda Säteri.</p> <p>Påbörja tjänstekoncession angående Trädgårdscaféet.</p>			<p>press och via Gbg&Co</p> <p>Skördefest, Keramikfestival, Julmarknad, Teater, Stand-up mm</p> <p>Tillfälliga butiker som komplement till befintliga verksamheter.</p>
Jubileumsåret 2023	Att lyfta Råda Säteri som en del av det regionala firandet av Göteborg 400 år	Martina Johansson	Q3	Uppmärksamma att Råda Säteri är den plats där Albert Einstein spenderade dagarna efter sin Nobelföreläsning på Liseberg 1923
Skapa förutsättningar för att butik Händig blir en del utav kommunens platsutveckling	Samarbete med kommunens platsutvecklare	Karin Lindell		
En ny modern servicewebb med lättillgänglig information och digital service som underlättar för invånare och företagare samt bidrar till att kommunens varumärke stärks.	Fortsatt utveckling av både information och e-tjänster på nya webben, härryda.se. Arbeta med film och rörlig media.	Karin Dahl	Kontinuerligt arbete	
Förstärkt intern och extern kommunikation för att skapa förståelse för och höja kunskapsnivån kring	Ett kommunikationspaket tas fram för att användas som en del i den i löpande kommunikationen om Härryda	Karin Dahl	Klart till förvaltningens näringslivsveckla vecka 42.	

näringslivets betydelse för välfärden.	kommuns näringslivsarbete och aktiviteter för att bli nummer 1.			
Färdigställa Kultur- och fritidsplan som en plattform för Kultur och fritidsfrågorna, samt implementering		Sanna Eskilsson Juhlin	Klart under året	Revideras årligen

3.3. Infrastruktur och tillgänglighet

Härryda har en fungerande infrastruktur och god tillgänglighet.

Med det geografiska läget mellan Göteborg och Borås, med flygplats och närhet till hamnen, har Härryda kommun en stark position som internationell logistiknod. För att stärka positionen ytterligare, ska kommunen fortsätta utveckla en fungerande infrastruktur med god tillgänglighet för både människor och gods.

Det gör Härryda kommun genom att

- Verka för effektiva, hållbara resor med alla trafikslag.
- Stödja det regionala arbetet med att utveckla Landvetter flygplats som centralt nav.
- Stödja omställningen till smarta samhällen genom att tillvarata digitaliseringens möjligheter.
- Arbeta för järnvägsförbindelse från Göteborg till Borås via Landvetter Södra och Landvetter flygplats.
- Skapa tillgänglighet till våra företagsparker.

Det här gör vi:

Vad ska göras	Hur ska det göras	Vem ansvarar	När ska det göras	Övrigt
Verka för att alla medborgare och företagare i kommunen ska ha goda möjligheter till ett hållbart resande och en välfungerande kollektivtrafik.	Löpande dialogmöten med Västtrafik samt företagsbesök för att lyssna in enskildas behov.	Fredrik Wejrot	Kontinuerligt under året	
Driva frågan kring förbättrade järnvägsförbindelser mellan Göteborg och Borås för ökad funktion och nytta inom stråket	Aktivt arbete för en välfungerande region- och pendeltågstrafik med järnvägsstationer på de större tätorterna inom stråket samt	Fredrik Wejrot	Kontinuerligt under året	

samt för dem som vill ta sig till och från stråket.	flygplatsen för hela regionens bästa.			
Se över möjligheten att delvis förändra funktionen av Biblioteksgatans funktion för att skapa en trivsammare gata med fler mötesplatser som attraherar fler besökare.	I samband med upprustningen av Biblioteksgatan	Fredrik Wejrot	2024	
Klargöra olika typer av upplåtelser i dokument med allmänplatstaxor för att förtydliga för de företagare som söker tillstånd vad som gäller för respektive upplåtelse samt anpassa och justera taxorna så att de blir relevanta utifrån dagens förutsättningar.	Uppdatera den befintliga taxan.	Fredrik Wejrot	2023	
Utreda parkeringsregleringen i Mölnlycke centrum för att optimera de olika parkeringsbehoven, exempelvis besöksparkeringen till centrumhandeln.	Ta fram en parkeringsplan för Mölnlycke centrum	Fredrik Wejrot	2023	
Möjlighet till förbättringsåtgärder i befintliga centrummiljöer utifrån fastighetsägares och butiksinnehavares önskemål.	Åtgärder inom Trafiks budget.	Fredrik Wejrot	2023	
Kollektivtrafikutredning Landvetter Södra etapp ett.	Rapport med Västtrafik, Härryda kommun och Landvetter Södra AB	Maria Ådahl	Q2	

3.4. Markberedskap och fysisk planering

Härryda kommun erbjuder verksamhetsmark i rätt lägen.

Göteborgsregionen befinner sig i ett utvecklingssprång där mångmiljardbelopp kommer att investeras de närmaste tjugo åren. För att underlätta näringslivets etablering och expansion, behöver Härryda kommun, tillsammans med Göteborgsregionen, planera för tillväxt, genom att skapa förutsättningar för fastighetsmarknadens aktörer att kunna utveckla lokaler för näringslivets behov, samt att i kommunens planering erbjuda verksamhetsmark i lägen som stärker utvecklingen av en hållbar region.

Det gör Härryda kommun genom att:

- Bedriva en mark- och lokalförsörjning med insikt om näringslivets etablerings- och expansionsbehov.
- Stärka och utveckla strategiska lägen som möter näringslivets behov av tillväxt.
- Utarbeta ändamålsenliga detaljplaner som fungerar för ett föränderligt näringsliv, möjliggör snabbare etableringar och skapar förutsättningar för att arbeta nytänkande med stadens rum.
- Aktivt låta näringslivet bidra i samhällsutvecklingen genom exploatörsdriva detaljplaneprocesser.

Det här gör vi:

Vad ska göras	Hur ska det göras	Vem ansvarar	När ska det göras	Övrigt
Arbeta med att positionera Mölnlycke företagspark som en ny innovativ arena	Delta i nätverk i frågan inom BRG och GR samt marknadsföra det i det lokala näringslivet.	Helena Alterby Nordström	Q4	
Platsens och platssamverkans betydelse för kommunens centrums utveckling med kommersiella förutsättningar ska tydligare förankras internt	Samverkan med SHB, bl a genom att delta i planarbete och projekt i tidigt skede. Löpande medverkan på relevanta möten	Hanna Gahnström	Q1-Q4	
Möjliggöra för fler företagsetableringar på sikt	Ta fram "Produktionsplan för verksamhetsmark"	Ria Oktavia Andersson, Maja Andersson		Redovisas i KS tillsammans med produktionsplan för bostäder.
Marknadsföra och försälja marken vid Mölnlyckemotet.	Marknadsföring och framtagandet av markanvisningsprogram	Ria Oktavia Andersson	Q3-Q4	Uppdelad i två etapper:

3.5. Företagsklimat

Härryda kommun har Sveriges bästa företagsklimat - här är det enkelt att driva företag.

Ett positivt företagsklimat är en förutsättning för att näringslivet ska fortsätta välja Härryda som bas för etablering och expansion. I Härryda kommun ska det vara enkelt att driva företag, det är ledstjärnan för alla våra kontakter med företagen. Varje möte ska präglas av ett positivt bemötande, vi ska alltid ha kunden i fokus och vi ska ha god kunskap om kommunens erbjudande till företagen. Vid inköp och upphandling är det viktigt att små och medelstora företag ges rimliga möjligheter att delta.

Det gör Härryda kommun genom att:

- Arbeta aktivt med attityder till och förståelse för företag och företagande hos politiker och tjänstemän.
- Arbeta systematiskt med att förenkla kommunens processer ur ett näringslivsperspektiv.
- Tillse att kommunens beslut i relevanta frågor innehåller en analys om hur det påverkar näringslivet.
- Arbeta i samverkan med externa aktörer för att stödja nyföretagande samt utveckling av små och medelstora företag.
- Öka andelen intraprenader och införa utmaningsrätt.

Det här gör vi:

Vad ska göras	Hur ska det göras	Vem ansvarar	När ska det göras	Övrigt
Höja kunskapen internt kring näringslivsfrågor.	Näringslivsveckan 2023. Vi ska arrangera föreläsningar med företagare, workshops etc.	Fredrik Olsson	V 42	
Underlätta för företag som vill etablera sig i Härryda kommun.	En väg in för alla typer av etableringsfrågor från företag.	Helena Alterby Nordström	Q1-Q4	Industri, logistik, idrottsanläggningar, LSS-boende och andra typer av verksamheter.
Öka medvetenheten om resultatet av kundenkäten Insikt internt och stödja enheterna i att analysera vilka delar som kan förbättras.	Delta på APT samt göra samintervjuer ihop med berörda kollegor och företagare.	Helena Alterby Nordström	Q2	
Samverka med Göteborgsregionens plattform för klimatneutralt byggande	Ordna kunskapshöjande aktiviteter som t.ex Härrydafrukost med hållbarhetstema	Helena Alterby Nordström	Q2	

Personalfunktionen lyfter fram satsningen på Sveriges bästa näringsliv i de kontexter där vi verkar.	En viktig del av funktionens arbete är att delta på arbetsmarknadsmissor och där marknadsföra kommunen som arbetsgivare och samtidigt visa på vilka stora arbetsmöjligheter som finns inom kommunen om man väljer rätt utbildningar framåt.	Anders Pettersson	Q1-Q4	En del av det centrala introduktionsprogrammet som Personalfunktionen ordnar består av den så kallade bussrundturen där nyanställda bjuds in till en guidad tur med buss för att visa och presentera kommunens verksamheter och företag.
Personligt platsbesök vid varje företagsansökan bygglov	Handläggare träffar sökande vid inkommen ansökan. Ta fram rutin	Maja Andersson	Q3	
Förenkla för företag att söka ärenden och handlingar som är registrerade i Härryda kommuns diarium.	Införa webbdarium	Tannaz Ghaderi	Q2	
Förtydliga för företag vilka förväntningar de kan ha på kommunen	Bjuda in företag till dialog om förväntningar och digitala lösningar i minst en kommundel eller företagsområde. Ev göra detta tillsammans med Näringsliv inom ramen för näringslivsfrukost.	Thomas Hammarlund	2023	För att förbättra resultatet i insikt bedöms några områden vara avgörande. Det gäller bland annat förväntningar, tydlighet i beslut och att man ska förstå processen. Miljö- och hälsoskydd har därför valt att satsa på dessa områden under 2023
Förtydliga för företag vilka förväntningar de kan ha på kommunen	Bjuda in en bransch till information och/eller dialog om förväntningar	Thomas Hammarlund	2023	

Företagen ska förstå varför besluten blir som de blir	Se över motiveringar i besluten	Thomas Hammarlund	2023	
Företagen ska förstå processen från ansökan till beslut	Tydliggöra processen för olika ansökningar på t ex webben	Thomas Hammarlund	2023	
Utveckla digitala lösningar för företag	Efter dialog med företagen undersöka vad verksamheten kan förbättra eller skapa	Thomas Hammarlund	2023	
Uppdatera riktlinjerna för alkoholserving som Partille ska arbeta efter	Förslag till kommunstyrelsen	Thomas Hammarlund	2023	

3.6. Innovationskraft

Härryda kommun stärker näringslivets förutsättningar för innovation.

Göteborgsregionen är navet i Sveriges viktigaste industriregion och basen för flera globala kunskapsintensiva tillverkningsföretag. Det skapar unika förutsättningar för staden att vara testarena för utveckling av ny teknik, nya processer och affärsmodeller som kan lösa framtidens samhällsutmaningar. Härryda kommun ska stödja denna utveckling genom att stärka näringslivets förutsättningar för innovation och vara öppen för innovationer i sina verksamheter.

Det gör Härryda kommun genom att:

- Arbeta för ökad digitalisering och ny teknik.
- Positionera Landvetter Södra som internationellt ledande test- och innovationsarena för hållbara lösningar på samhällsutmaningar.
- Initiera, utveckla och delta i klusterinitiativ och strategiska samverkansprojekt där kompetenser korsbefruktas.
- Arbeta för ny mobilitet och ett hållbart resande för alla transportslag, inklusive flyget.

Det här gör vi:

Vad ska göras	Hur ska det göras	Vem ansvarar	När ska det göras	Övrigt
Söka samarbete med näringslivet för att utveckla testbäddar i verksamheterna funktionsstöd och vård och omsorg.	Kontakter med GoCo Mölndal för att identifiera företag som arbetar med välfärdsteknik som vill vara en samarbetspartner.	Karin Lindell och Anna Hildesson	Q1-Q4	

Bidra i arbetet med omställning till elflyg på Landvetter flygplats	Dialog med Swedavia, Airport Regions Council och Heart Aerospace m fl	Fredrik Olsson	Q4	
Förenkla och samla relevant information för företag, t ex genom ett samlat inloggat läge på webb och app (Mina sidor)	Utreda och bygga prototyp, samverkan mellan enheten för digital utveckling, kommunikation och IT.	Johan Kjernald	Q1-Q4	
I den digitala serviceutvecklingen sätts extra fokus på nyttan för invånare/företag.	Kommunikation och förankring i förvaltning och bolag av beslutad policy för digitalisering i kommunen, där en av tre grundläggande principer är "Invånare/företag först".	Johan Kjernald	Q1-Q4	
Medverka i innovationsprojekt Digital twin cities	Aktivt delta i projektet och söka extern finansiering tillsammans med Johanneberg science park	Maria Ådahl	2020-2024	

4. Uppföljning av planen

För att bli Sveriges bästa näringslivskommun måste vi konsekvent arbeta med ständiga förbättringar och följa upp vårt arbete.

Handlingsplanen ska stämmas av halvårsvis och avstämningen ska också ligga till grund för utvärdering och möjliggöra justeringar till nästa årsplan. Styrgrupp näringsliv ansvarar för att följa upp planen.

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

PensionärsrådetSammanträdesdatum
2023-02-22

Sida 1 (17)

Plats och tid	Rådasjön kommunhuset i Mölnlycke kl. 15.00-17.00
Ledamöter	Kersti Lagergren (M), ordförande Tommy Brundin (M) Lars Landrö (KD) Ulla-Karin Johansson (S) Ingeli Andreasson Leif Bengtsson Göran Fohlin (15.00-16.55) §§ 1–11 Birgitta Berntsson Tord Gustavsson Lars-Göran Holmgren Tom Åberg
Övriga närvarande	Carina Fransson, verksamhetschef för hälsa och bistånd Anna Hildesson, verksamhetschef för vård och omsorg Marie Westergård, chef för föreningservice Petra Svanberg Persson, kulturadministratör Annika Andersson, sekreterare
Utses att justera	Leif Bengtsson
Justeringens plats och tid	Kommunhuset i Mölnlycke, 2023-03-09, kl. 12.00
Protokollet omfattar	1–15 §§
Förvaringsplats för protokollet	Kommunkansliet, arkiv

Sekreterare

Annika Andersson

Ordförande

Kersti Lagergren

Justerande

Leif Bengtsson

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Pensionärsrådet

Sammanträdesdatum

2023-02-22

Sida 2

§ 1

Presentationsrunda och val av ledamöter för mandatperioden 2023–2026

Kommunstyrelsen utsåg den 12 januari 2023 § 24 följande ledamöter samt ordförande i pensionärsrådet för mandatperioden 2023–2026:

Kersti Lagergren (M), ordförande

Tommy Brundin (M)

Lars Landrö (KD)

Ulla-Karin Johansson (S)

Gunilla Wathne (S)

Pensionärsorganisationerna utsåg följande ledamöter till pensionärsrådet för 2023:

PRO - Pensionärernas riksorganisation:

Lars-Göran Holmgren

Birgitta Berntsson

Leif Bengtsson

Göran Fohlin

SPF Seniorerna:

Agneta Ehrenborg

Ingeli Andreasson

Tord Gustavsson

Tom Åberg

Ledamöterna presenterar sig för varandra.

Pensionärsrådets behandling

Pensionärsrådet noterar informationen och godkänner att ovanstående ledamöter är rådets representanter för mandatperioden 2023–2026.

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Pensionärsrådet

Sammanträdesdatum

2023-02-22

Sida 3

§ 2

Val av vice ordförande i pensionärsrådet

Pensionärsrådet kan inom sig utse vice ordförande bland organisationernas representanter, vilket framgår i *Instruktion för pensionärsrådet* som kommunstyrelsen fastställde den 7 februari 2019 § 52.

Pensionärsorganisationerna föreslår Agneta Ehrenborg från SPF Seniorerna, Vintergäcken, till vice ordförande för mandatperioden 2023–2026.

Pensionärsrådets behandling

Pensionärsrådet utser Agneta Ehrenborg till vice ordförande för mandatperioden 2023–2026.

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Pensionärsrådet

Sammanträdesdatum
2023-02-22

Sida 4

§ 3

Instruktion i pensionärsrådet

Instruktion för pensionärsrådet fastställdes på kommunstyrelsens sammanträde den 7 februari 2019 § 52.

Ordförande, Kersti Lagergren, informerar om *Instruktion för pensionärsrådet*.

Pensionärsrådets behandling

Pensionärsrådet noterar informationen.

_____

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

PensionärsrådetSammanträdesdatum
2023-02-22

Sida 5

§ 4

Strukturer och roller i pensionärsrådet

Kersti Lagergren, ordförande, och Annika Andersson, sekreterare, informerar om det som kan vara relevant för rådets ledamöter i samband med ny mandatperiod.

Organisationerna lämnar synpunkten att det är viktigt att tid ges för frågor och diskussion under ärendena när rådet sammanträder. Tiden har tidigare upplevts som knapp.

Organisationerna lämnar även synpunkten att man önskar att få ipads, på samma sätt som politikerna i kommunen. Det skulle underlätta all pappershantering.

Pensionärsrådets behandling

Pensionärsrådet noterar informationen samt organisationernas synpunkter.

Signatur justerande

Utdragsbestyrkande

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

PensionärsrådetSammanträdesdatum
2023-02-22

Sida 6

§ 5

Förslag på sammanträdesdagar 2023

Kersti Lagergren, ordförande, delger information om rådets sammanträdesdagar för kommande år. Rådet har delgetts bilagan *Förslag på sammanträdesdagar för pensionärsrådet 2023* med kallelsen.

Följande sammanträdesdagar föreslås för pensionärsrådet år 2023:

Onsdagen den 22 februari	(15.00-17.00)	Rådasjön
Måndagen den 17 april	(15.00-17.00)	Rådasjön
Torsdagen den 8 juni	(15.00-17.00)	Rådasjön
Tisdagen den 22 augusti	(15.00-17.00)	Rådasjön
Tisdagen den 10 oktober	(15.00-17.00)	Rådasjön
Torsdagen den 30 november	(15.00-17.00)	Rådasjön

Pensionärsrådets behandling

Pensionärsrådet fastställer ovanstående datum för rådets sammanträden 2023.

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

PensionärsrådetSammanträdesdatum
2023-02-22

Sida 7

§ 6

Pensionärsrådets årsrapport 2022

I slutet av varje år sammanställs en årsrapport om rådets arbete föregående år. Rapporten innehåller bland annat:

- Ärenden som rådet har lyft under året.
- Ärenden rådet har lämnat synpunkter på.
- Ärenden rådet har fått information om.

Rådets ordförande, Kersti Lagergren, går igenom rådets skriftliga rapport 2022. Rapporten kommer att delges kommunstyrelsen 9 mars 2023.

Organisationerna önskar följande tillägg till årsrapporten:

Attendos äldreboende på Säteriet

Situationen kring Attendos äldreboende på säteriet har under det gångna året varit en fråga som återkommit på pensionärsrådets sammanträden. Rådet fick den 15 september 2022 § 20 samt den 18 oktober § 26 information om Attendos äldreboende på Säteriet. Organisationerna lämnade i § 26 bland annat synpunkten att Attendo misskött omvårdnaden av de äldre på Säteriet, vilket medfört att det inte finns förtroende för företagets förmåga att driva ett äldreboende i kommunen.

Pensionärsrådet behandling

Pensionärsrådet noterar informationen samt organisationernas tillägg.

Pensionärsrådet godkänner rådets årsrapport 2022.

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Pensionärsrådet

Sammanträdesdatum
2023-02-22

Sida 8

§ 7

Presentation av förvaltningen

Carina Fransson, verksamhetschef för hälsa och bistånd och Anna Hildesson, verksamhetschef för vård och omsorg, presenterar sig för rådet.

Pensionärsrådets behandling

Pensionärsrådet noterar informationen.

_____

Signatur justerande

Utdragsbestyrkande

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Pensionärsrådet

Sammanträdesdatum
2023-02-22

Sida 9

§ 8

Information om hemtjänstindex

Den 8 december 2023 § 35, efterfrågade pensionärsrådet en draging om hemtjänstindex. Rådet önskade då få veta vad förvaltningen ser för möjligheter och utmaningar med resultatet i Härryda kommun.

Indexberäkningen är framtagen av det statliga forskningsinstitutet RISE.

Anna Hildesson, verksamhetschef, informerar om resultat och jämförelser som har gjorts med grannkommuner. Man har främst gjort en jämförelse med Mölndal, då deras resultat i indexberäkningen var mycket bra, närmare bestämt hamnade de på plats 7 i beräkningen.

Härryda kommun hamnade på plats 116 i indexberäkningen. En av anledningarna till den placeringen enligt Anna, är att kommunen enbart har en alternativ utförare att välja, vid sidan av den kommunala hemtjänsten.

Några områden som man i samband med indexberäkningen vill fokusera på, i syfte att förbättra hemtjänstarbetet i Härryda kommun 2023, är:

- Tydligare information på webbsidan.
- Se över och eventuellt tydliggöra hur snabbt man kommer ut på larm.
- Prioritera en fast omsorgskontakt för brukaren, vilket är av stor vikt.
- Satsa på en förbättrad personalkontinuitet.

Rådet lämnar synpunkten att det är viktigt att hemtjänstpersonalen är stolta över deras arbete och inte påverkas av att Härryda kommun får ett jämförelsevis lågt resultat i indexberäkningen. Det är ledningens ansvar att förbättra verksamheten i hemtjänsten.

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Pensionärsrådet

Sammanträdesdatum
2023-02-22

Sida 10

Pensionärsrådets behandling

Pensionärsrådet noterar informationen samt rådets synpunkter.

Pensionärsrådet delges presentationen med protokollet.

_____

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

PensionärsrådetSammanträdesdatum
2023-02-22

Sida 11

§ 9

Uppföljning av palliativt resursteam

Carina Fransson, verksamhetschef, informerar om palliativt resursteam.

Sedan 1 oktober 2022 har palliativt resursteam startat. 13 personer har varit inskrivna i teamet och 9 har avlidit.

Carina Fransson informerar att arbetet har inneburit en positiv utveckling och att arbetsmiljön är bra.

Pensionärsrådets behandling

Pensionärsrådet noterar informationen samt rådets synpunkter.

Pensionärsrådet delges presentationen med protokollet.

Signatur justerande

Utdragsbestyrkande

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

PensionärsrådetSammanträdesdatum
2023-02-22

Sida 12

§ 10

Riktlinjer enligt socialtjänsten

Carina Fransson, verksamhetschef, informerar om nya riktlinjer enligt socialtjänsten.

Riktlinjer enligt socialtjänsten reviderades och beslutades i välfärdsnämnden den 4 mars 2020 § 347. En översyn och revidering kommer att ske under 2023. Syftet med riktlinjerna är att:

- Skapa enhetlighet i synsättet vid bedömningar
- Underlätta en avgränsning i bedömningen om rätt till sökt insats föreligger med utgångspunkten att behovet ska finnas vid ansökan.
- Säkerhetsställa att kommunens invånare behandlas lika oavsett handläggare samt i förekommande fall ange en ambitionsnivå för insatser till äldre personer över 65 år, yngre personer med fysiska och/eller psykiska funktionsnedsättningar samt personer som befinner sig i livets slutskede.

Pensionärsrådets behandling

Pensionärsrådet noterar informationen.

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

PensionärsrådetSammanträdesdatum
2023-02-22

Sida 13

§ 11

Gemensamhetslokaler för äldre

Marie Westergård, enhetschef, och Petra Svanberg Persson, kulturadministratör, ger information om vilka lokaler som finns i kommunen för äldre-verksamhet.

Petra och Marie informerar om ett system som kommunen har köpt in, där bokningar av lokaler enklare ska kunna göras digitalt via kommunens hemsida; harryda.se/Uppleva och [göra/Mötesplatser/Hyra lokal](http://harryda.se/göra/Mötesplatser/Hyra_lokal). Bokningarna kommer att kunna göras från och med 21 augusti 2023 och bokningarna kommer kunna bokas med lång tids framförhållning.

Pensionärsrådet är positivt inställda till det nya systemet.

Pensionärsrådets behandling

Pensionärsrådet noterar informationen samt rådets synpunkter.

Pensionärsrådet delges presentationen med protokollet.

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

PensionärsrådetSammanträdesdatum
2023-02-22

Sida 14

§ 12

Information om Attendo

Kersti Lagergren, ordförande, ger en kort lägesrapport om nuläget på äldreboendet Attendo.

Härryda kommun har avslutat kontraktet gällande äldreboendet på Säteriet, men vårdbolaget kommer att fortsätta driva verksamheten, genom Lagen om valfrihetssystem (LOV).

Efter samråd med Lotta Lövberg, enhetschef på Attendo, så föreslår Kersti Lagergren, ordförande, att pensionärsrådet genomför ett studiebesök på äldreboendet. Måndagen den 27 februari 2023, föreslås som datum att genomföra studiebesöket.

Pensionärsrådets behandling

Pensionärsrådet noterar informationen.

Pensionärsrådet beslutar att genomföra ett studiebesök på äldreboende, Attendo, måndagen den 27 februari 2023.

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

PensionärsrådetSammanträdesdatum
2023-02-22

Sida 15

§ 13

Önskemål om sammanträdesplats 2023

Rådet ges möjlighet att lämna önskemål på eventuell annan plats än kommunhuset, att ha ett sammanträde på under 2023.

Rådet lämnar önskemålet att besöka Björklids äldreboende i Rävlanda, alternativt Bygårdens äldreboende i Landvetter. Rådet önskar att ett sammanträde kan kombineras med ett studiebesök, gärna senare under våren eller sommaren.

Pensionärsrådets behandling

Pensionärsrådet noterar informationen samt rådets synpunkter.

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

PensionärsrådetSammanträdesdatum
2023-02-22

Sida 16

§ 14

Rapport från kommunstyrelsen och nämnderna

Kersti Lagergren, ordförande, informerar om ärenden som berör pensionärsorganisationernas intresseområden, i bilaga 1. Där finns information från:

- Kommunstyrelsens sammanträden den 14 december, 21 december 2022, 12 januari och 9 februari 2023
- Valfärdsnämndens sammanträden den 19 december 2022,
- Socialnämndens sammanträden 2 januari, 11 januari samt 8 februari

Protokoll och handlingar från kommunstyrelsen, välfärdsnämnden, socialnämnden och nämnden för utbildning, kultur och fritid finns på www.harryda.se.

Pensionärsrådets behandling

Pensionärsrådet noterar informationen.

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Pensionärsrådet

Sammanträdesdatum
2023-02-22

Sida 17

§ 15

Delgivningar

- Anhörigstöd vårprogram 2023
- Brev- och sändlista för samråd – ny kommunövergripande översiktsplan
- Mark- och vattenanvändningskarta - ny kommunövergripande översiktsplan
- Priser för goda insatser i Härryda kommun

Pensionärsrådets behandling

Pensionärsrådet noterar informationen.

_____

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

2023-02-21

Kersti Lagergren

Rapport från kommunstyrelsens (KS), välfärdsnämndens (VFN) och Socialnämndens (SOC) möten 25 november 2022 – 9 februari 2023. Ärenden som rör seniorer/KPR.

Kommunstyrelsen 14 december 2022

§ 438 KS noterade information om Attendo Säteriet.

Kommundirektören och en kommunjurist informerade om avslutningsavtal, samt att Attendos ansökan om att bli godkänd för LOV-avtal prövats och godkänts. Alla uppställda villkor är uppfyllda.

Välfärdsnämnden 19 december 2022

§ 238 VFN fick samma information om Attendo Säteriet som KS fick 14 dec.

§ 243 VFN noterade information om att avtalsuppföljning gjorts med kommunens enda LOV-utförare inom hemtjänst i ordinärt boende. Samtliga kontrollerade krav uppfylls av leverantören AIDA.

Kommunstyrelsen 21 december 2022

§ 466 En rekryteringsprocess har genomförts för att finna en ny kommundirektör, eftersom Peter Lönn (nuvarande kommundirektör) går i pension i vår. KS fick information och beslöt att anställa Pia Alhäll.

Vid årsskiftet delades Välfärdsnämnden upp i en Socialnämnd (SOC) och en Utbildnings-, kultur- och fritidsnämnd (UKF)

Socialnämnden 2 januari 2023

Inga ärenden som rör seniorer.

Socialnämnden 11 januari 2023

Nämnden delgavs och noterade beslut från IVO (2022-12-21) efter tillsyn på Attendo Säteriet under sommaren och hösten 2022. IVOs beslut är att inte vidta ytterligare tillsynsåtgärder i detta ärende eftersom Attendo rättat till brister, bland annat ökat bemanningen. IVO har inte funnit några brister vad gäller personalens kompetens.

Kommunstyrelsen 12 januari 2023

§ 24 Val av ledamöter till Pensionärsrådet 2023-2026

KS beslöt utse de 5 föreslagna politikerna till ledamöter i Pensionärsrådet.

§ 36 Initiativärende från de två kommunalråden: Uppdrag till Ekonomiutskottet att bereda frågan om strategisk plan för mandatperioden. Syftet är att försöka få till en bred politisk överenskommelse för stabilitet i Härryda kommun. KS beslutade enligt förslaget.

Socialnämnden 8 februari 2023

Nämnden delgavs en rapport om Äldre röster i vården, som Patientnämndernas kansli, VGR, skickat till Västra patientnämnden.

Vill KPR ha kopia av rapporten?

Kommunstyrelsen 9 februari 2023

Ärende 11, 12 och 13: Planbesked för fastigheter i centrala Mölnlycke

KS beslutade bevilja planbesked för 3 fastighetsägare, för att på så sätt få till en samlad detaljplan för centralt belägna fastigheter mellan Ekdalagården och Centralvägen:

Förbos Hulebäck 1:603 och 1:586

Wallenstams Hulebäck 1:23 och 1:604

Hemsö Vårdfastigheters Kindbogården 1:124 (vårdcentralen)

P-hustomten inkluderas i samma detaljplan. Tanken är att få till en förtätning av området i enlighet med Mölnlyckes stadsbyggnadsstudie.

Ärende 16 Uppdrag att upprätta detaljplan för Rävlanda sanatorium

KS beslutade att uppdra åt förvaltningen att upprätta en detaljplan.

Planen är att bygga 70-100 lägenheter i och kring gamla sanatoriet, i form av radhus, parhus, villor samt lägenheter.

2023-03-23

Förbundsstyrelsen

Plats och tid Gårda Brandstation, Göteborg kl. 15.30 –16.30

Beslutande Ingrid Andreae (S), ordförande
Anders Hyllander (M), 2:e vice ordförande
Göran Larsson (MP)
Sven-Ove Johansson (S)
Christian Johansson (M) 1:e vice ordförande
Mats Lennartsson (M)
Lars-Erik Snällman (M)
Olof Lundberg (S)
Lars Ivarsbo (C)

Tjänstgörande ersättare Karin Karlsson (V) ersättare för Frida Tånghag (V)
Kristina Bergman Alme (L) ersättare för Lars Kérla (D)
Bengt Odeholm (S) går in för Robert Hammarstrand (S)
Johan Tolinsson (S) går in för Robert Hammarstrand (S)
Svante Karlsson (S) går in för Magnus Gullbrandsson (TP)

Närvarande ersättare Andreas Freiholtz (SD)

Övriga närvarande Lars Klevenparr, förbundsdirektör Magnus Fasth, Ledarna
Anders Ekberg, räddningschef Henric Gunnarsson, SACO
Marie Karlsson, ekonomichef
Marie Caldenby, förbundsjurist

Justering

Justeringsdag 2023-03-23
Justerare Ingrid Andreae och Anders Hyllander
Justerade paragrafer §§ 40-44

Underskrifter

Sekreterare
Marie Caldenby

Ordförande
Ingrid Andreae

Justerare
Anders Hyllander

Justeringen av protokollet har tillkännagivits genom anslag på Räddningstjänsten Storgöteborgs digitala anslagstavla.
Organ: Förbundsstyrelsen

Sammanträdesdatum 2023-03-23

Datum för anslags uppsättande 2023-03-27 Datum för anslags nedtagande 2023-04-18

Förvaringsplats för protokollet Förbundsledningen, Gårda brandstation

FS § 40

Godkännande av dagordning

FÖRBUNDSSTYRELSENS BESLUT

Dagordningen godkänns.

--	--	--	--	---

Förbundsstyrelsen

FS § 41

Anmälan av jäv

Ingen anmälan

FÖRBUNDSSTYRELSENS BESLUT

Antecknas till protokollet.

--	--	--	--	---

Förbundsstyrelsen

FS § 42

Val av justerare

FÖRBUNDSSTYRELSENS BESLUT

Förbundsstyrelsen utser Anders Hyllander (M) att jämte ordföranden justera dagens protokoll.

--	--	--	--	---

Förbundsstyrelsen

FS § 44

Dnr 2023/101

**Underlag för budget 2024 och plan 2025-2026 för
Räddningstjänstförbundet Storgöteborg**

HANDLING

- Förbundsdirektörens tjänsteutlåtande daterat den 19 mars 2023.
- Underlag för budget verksamhetsåret 2024 och plan 2025-2026

ÄRENDET

Handlingen utgör underlag för budget 2024 plan 2025-2026 och beskriver RSG:s verksamhet och ekonomi med hänsyn till förbundets uppdrag och förutsättningar samt viktiga händelser och påverkansfaktorer i verksamhet och omvärld.

Förbundsstyrelsen föreslås godkänna underlaget för överlämnande till medlemssamrådet för medlemssamrådets yttrande.

Medlemsavgifter för räddningstjänstverksamhet

Verksamheten finansieras till 85 % av avgifter från medlemskommunerna. Indexuppräknig enligt Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) redovisas i handlingen. Medlemssamrådets yttrande beaktas i framtagandet av handlingen Förslag till Budget 2024 plan 2025-2026.

FÖRBUNDSSTYRELSENS BESLUT

1. Förbundsstyrelsen godkänner Underlag till budget 2024 och plan 2025-2026.
2. Förbundsstyrelsen överlämnar Underlag till budget 2024 och plan 2025-2026 till medlemssamrådet för yttrande.

				
--	--	--	--	---

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Ekonomichef
Marie Karlsson, tel 031-335 2885
Utfärdat datum: 2023-03-19
Presidiet: -
Styrelsen: 2023-03-23
Diarienumr: 2023/101

Underlag för budget 2024 och plan 2025-2026 för Räddningstjänstförbundet Storgöteborg

---

Förslag till beslut

- Förbundsstyrelsen godkänner Underlag till budget 2024 och plan 2025-2026.
- Förbundsstyrelsen överlämnar Underlag till budget 2024 och plan 2025-2026 till medlemssamrådet för yttrande.

Sammanfattning av ärendet

Handlingen utgör underlag för budget 2024 plan 2025-2026 och beskriver RSG:s verksamhet och ekonomi med hänsyn till förbundets uppdrag och förutsättningar samt viktiga händelser och påverkansfaktorer i verksamhet och omvärld.

Förbundsstyrelsen föreslås godkänna underlaget för överlämnande till medlemssamrådet för medlemssamrådets yttrande.

Medlemsavgifter för räddningstjänstverksamhet

Verksamheten finansieras till 85 % av avgifter från medlemskommunerna. Indexuppräknings enligt Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) redovisas i handlingen. Medlemssamrådets yttrande beaktas i framtagandet av handlingen Förslag till Budget 2024 plan 2025-2026.

Samverkan

Information om budget lämnas i förbundsrådet efter medlemsamrådets yttrande, senast den 25 maj 2023.

Lars Klevenparr
Förbundsdirektör

Marie Karlsson
Ekonomichef

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Ekonomichef
Marie Karlsson, tel 031-335 2885
Utfärdat datum: 2023-03-17
Presidiet: -
Styrelsen: 2023-03-23
Diariennr: 2023/143

Revidering Budget 2023 för Räddningstjänstförbundet Storgöteborg

---

Förslag till beslut

- Förbundsstyrelsen ställer sig bakom ”Underlag för revidering samt förslag till åtgärder med anledning av förbundets ekonomiska situation” och överlämnar framställan till medlemssamrådet.
- Förbundsstyrelsen beslutar enligt förbundets förslag i underlaget, avsnitt 6. *Summering och ekonomiska åtgärder.*
- Förbundsstyrelsen godkänner föreslagna åtgärder enligt bilaga 1 i underlaget.

Sammanfattning av ärendet

Med anledning av förbundets ekonomiska situation har förbundet utarbetat ett underlag för revidering av budget 2023.

Underlaget föreslås överlämnas till medlemssamrådet för vidare hantering.

Förbundsstyrelsen föreslås godkänna föreslagna åtgärder samt besluta enligt föreslagna beslutspunkter.

Samverkan

Information om budget har lämnats i förbundsrådet den 13 mars 2023.

Lars Klevenparr
Förbundsdirektör

Marie Karlsson
Ekonomichef

RÄDDNINGSTJÄNSTEN
STORGÖTEBORG

Underlag för budget verksamhetsåret 2024 och plan 2025 - 2026

Räddningstjänsten Storgöteborg

Förbundsstyrelsen 2023-03-23

Upprättat 2023-03-19

Diarienummer 2023/101

Innehåll

1. Inledning.....	3
2. Sammanfattning	3
3. Från brandkår till räddningstjänstmyndighet	4
4. Förbundsutökning.....	5
5. Befolkningstillväxten	6
6. Risktopografi	6
7. Arbetsmiljöproblematik.....	8
8. Operativ verksamhet	8
9. Förebyggande verksamhet.....	9
10. Västra räddningsregionen (VRR) – räddningsledningssystem	10
11. Omvärldsläget	11
12. Automatiska brandlarm	12
13. Säkerhet och krisberedskap	12
14. Nationellt utvecklingscenter – NUC.....	13
15. Utbildnings- och övningsanläggning.....	13
16. Utveckling och effektiviseringar	14
17. Fastighets- och lokalfrågan	15
18. Ekonomi	16
18.1 Förbundets ekonomiska utveckling - bakgrund	16
18.2 Revidering av budget 2023	17
18.3 Södra Bohuslän (SB).....	17
18.4 Ekonomiska förväntningar	18
18.5 Investeringar	18
18.6 Minskade intäkter	19
18.7 Utmaningar generellt.....	20
18.8 Kostnadsutveckling och uppräknig av medlemsavgiften	21
18.9 Taxor för myndighetsutövning	22

1. Inledning

Räddningstjänstförbundet Storgöteborg (RSG) är ett kommunalförbund med nio medlemskommuner; Göteborg, Mölndal, Kungsbacka, Härryda, Partille, Lerum, Stenungsund, Tjörn och Lilla Edet. De tre sistnämnda har anslutits till förbundet per den 1 januari 2023. Sammanlagt omfattas drygt 930 000 invånare. Räddningstjänst ingår i varje kommuns åtaganden och förbundets verksamhet tillhör medlemskommunerna på samma sätt som övriga förvaltningar. Kommunerna har gett RSG i uppdrag att ansvara för räddningstjänst samt förebyggande skydd mot brand enligt Lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO). I uppdraget ingår även att fullfölja de skyldigheter som åligger de ingående kommunerna enligt Lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor (LBE). Förbundet ska också med sin specialkompetens på lämpligt sätt stödja medlemskommunerna.

Räddningstjänsten Storgöteborg består av förebyggande verksamhet och räddningstjänstverksamhet samt verksamhetsstöd och ledning. Inom förebyggande och operativa verksamheter tillgodoses de skyldigheter som kommunen har att se till att vidta åtgärder för att förebygga bränder och andra olyckor samt minimera skador vid en händelse.

Räddningstjänsten ska planeras och organiseras så att räddningsinsatserna kan påbörjas inom godtagbar tid och genomföras på ett effektivt sätt. Den ska anpassas efter den riskbild som finns inom det geografiska området. Med andra ord är det medlemskommunernas risktopografi som avgör vilken nivå RSG ska ha på sin förmåga.

Medlemskommunernas uppdrag till förbundet redovisas i förbundsordningen och i handlingsprogrammet enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor. Senast i skrivande stund antagna handlingsprogram avser perioden 2020-2023. Handlingsprogram för kommande år är under framtagning. Handlingsprogrammet beskriver RSG:s förebyggande verksamhet mot brand och RSG:s räddningstjänstverksamhet, fastställer övergripande mål kopplade till verksamheten samt drar upp breda riktlinjer för perioden. Finansiering av räddningstjänstverksamheten sker genom medlemsavgifter och övriga intäkter.

2. Sammanfattning

Dokumentet beskriver främst aktuella och angelägna frågor avseende nuläget och den kommande budgetperioden. Underlaget lämnas av förbundsstyrelsen till medlemssamrådet för yttrande. Därefter uppdateras handlingen till budgetförslag, vilket beslutas av förbundsstyrelsen och till sist fattas slutgiltigt beslut av förbundsfullmäktige.

I handlingen beskrivs även den särskilt framtagna handlingen avseende revidering av budget 2023, "*Underlag för revidering av budget 2023 samt förslag till åtgärder med anledning av förbundets ekonomiska situation*" (Diarie nr 2023/143).

RSG har under ett stort antal år påvisat en god ekonomisk hushållning och ständigt eftersträvat effektiviseringar vilket medfört avsättning till det egna kapitalet. Det egna kapitalet tillfördes även ett större belopp år 2021 efter att SOS Alarm avflyttat och betalat RSG ersättning för förtida avslutat hyresavtal.

I handlingen avseende revidering av budget 2023 tas ett antal kritiska poster upp för innevarande år. Dessa kräver en lösning år 2023, men kommer även att kvarstå inför 2024 och kommande år. Här några exempel på viktiga poster:

- Lönerrevisionen 2023 förväntas resultera i högre löneökning än tidigare år, vilket innebär att personalkostnaderna stiger.
- Intraservice, Göteborgs Stad, ökar avgifterna väsentligt jämfört med år 2022, vilket innebär en nivåhöjning av kostnaderna, permanent så länge tjänsterna i fråga köps av Intraservice.
- Nödvändiga åtgärder, som identifieras år från år, dvs vad som anses nödvändigt för att uppfylla åtaganden i Handlingsprogrammet, enligt skärpta och nya lagkrav och regler mm. För 2023 uppgick posten till 7,3 mkr efter en sträng prioritering av ursprungligt beräknat behov på 15,0 mkr.
- Prisökningar generellt.
- Statsbidrag avseende gemensam systemledning som utbetalas årligen till primärkommunerna. RSG, som ser sig gå i bräschen för att uppfylla statsmaktens förväntningar, utgår från att dessa medel tillförs RSG årligen även framöver.
- Nödvändigheten av att höja avgiften för obefogade automatiska brandlarm. Under våren 2023 tas ett förslag fram för en successiv höjning över en treårsperiod, 2023-2025.

RSG:s ledning prioriterar verksamheten med fokus på dess kärnverksamhet och vidtar inga åtgärder med ekonomisk konsekvens som är önskvärt eller angeläget utan bara nödvändigt. Det finns områden där såväl revision som styrelse påpekat brister som är angelägna, men som riskerar att få stå tillbaka i ett läge med hårda prioriteringar.

3. Från brandkår till räddningstjänstmyndighet

Förbundet har under ett antal år genomgått en utveckling från brandkår till att bli en räddningstjänstmyndighet. Förbundet har tidigare rättssäkrat myndighetsutövningen och driver sedan ett flertal år brandskyddskontroller i egen regi. Därutöver görs kontinuerligt satsningar inom olika områden, exempelvis miljö och hållbarhet samt åtgärder för att skydda de kritiska resurser som krävs för att samhällsviktig verksamhet ska kunna utföras. Den utveckling som förbundet genomgått de senaste åren ställer ökade krav på både stärkta och nya kompetenser samt en korrekt hanterad administration. Förbundet utgör en egen arkivmyndighet och det omfattande flöde av handlingar som verksamheten medför, innebär att stora mängder offentliga handlingar ska diarieföras och förvaras korrekt. Utvecklingen som innebär ökad digitalisering och hantering av personuppgifter i enlighet med den nya dataskyddsförordningen, ställer också nya krav samt medför nya sätt att arbeta.

Förbundets strävan efter att bidra till en effektivare kommunal räddningstjänst har genom åren tagits sig uttryck i ett utvidgat samarbete både inom räddningstjänstverksamheten i Västra Götalandsregionen (VGR) och Göteborgsregionen (GR), men även i närliggande kommuner därutöver (projekt XGR). Sedan några år samlas ett antal kommuner, för närvarande 18 stycken, inom ramen för Västra

räddningsregionen (VRR), där utlarmning och ledning utgår ifrån en gemensam ledningscentral vid Gårda brandstation i Göteborg.

Från och med i år består förbundet av nio i stället för sex kommuner då Stenungsund, Tjörn och Lilla Edet valt att ansluta sig till RSG.

Detta medför både ansvar och möjligheter. Genom samarbeten stärks räddningstjänstverksamheten och samarbetande parter får större möjligheter att möta de ständigt höjda förväntningarna från samhället och medborgarna. Olika samarbeten ger möjlighet att fördela och upprätthålla specialkompetenser och gemensamt använda resurserna på ett effektivt sätt samtidigt som behoven kan tillgodoses över ett större geografiskt område. Samtidigt utökas den geografiska ytan och mängden olyckor att hantera för dessa resurser. För att svara upp till förväntningarna, men även för att tillgodose det egna behovet, måste RSG, som ett av tre storstadsförbund, stå rustat att hantera dessa samarbeten med ett flertal mindre parter i närliggande områden. Det gäller den operativa organisationen, men även frågor om hur avtal och överenskommelser ska utformas, följas upp och regleras när ekonomiska mellanhanden uppstår.

RSG ska även framledes vara en räddningstjänst som lever upp till samhällets behov och har förmåga att hantera olyckor och bränder som kan uppstå som en följd av de samhälleliga förändringar som just nu pågår. Förbundets satsningar på utveckling av verksamhet och nödvändiga specialistkompetenser har pågått under flera och pågår fortfarande. Detta för att bibehålla en stabil organisation som kan motsvara de krav och förväntningar som ställs.

Betydelsen av räddningstjänstens fortsatta närvaro genom både RiB- och värnstationer i befolkningsmässigt mindre samhällen såsom exempelvis Hindås, Frillesås och Göteborgs södra skärgård och nu ännu mer aktuellt även längre norrut i och med förbundsutökningen med tre nya medlemskommuner, ska inte underskattas när andra samhällsfunktioner tenderar att koncentreras mer centralt. Räddningstjänstens närvaro bidrar med både en stabiliserande effekt och trygghet för medborgarna, både i stadsdelar och på mindre platser.

4. Förbundsutökning

Från och med 2023 består Räddningstjänstförbundet Storgöteborg av nio kommuner. De tre nytilkomna kommunerna är Stenungsund, Tjörn och Lilla Edet.

Detta första år med nio kommuner totalt i förbundet ses som ett interimsår då fd Södra Bohusläns räddningstjänstförbund, SBRF, ska integreras i RSG. Organisatoriskt utgör därför fd SBRF, till en början en egen avdelning, Södra Bohuslän, SB, men avsikten är att förändra organisationen så snart som möjligt. Arbetet pågår intensivt för att hitta en optimal struktur och vilka förändringar som leder till bäst fördelning av resurser.

Vad gäller ekonomisk struktur innebär detta att SB nu anpassas efter RSG:s system och samtidigt förväntas ändringar ske under året när beslut om ny, integrerad organisation fattas.

Under år 2022 har även kommunerna Kungälv och Ale lämnat in en intresseanmälan för att utreda förutsättningar för att eventuellt få ansluta sig till RSG. Utredningen beräknas vara klar under maj månad 2023.

I Sverige finns det förnärvarande cirka 140 räddningstjänstorganisationer. Det är en tydlig riktning att kommunernas räddningstjänster eftersträvar mer robusta organisationer som dessutom skapar effektivare verksamhet.

5. Befolkningstillväxten

Storgöteborg befinner sig i ett expansivt skede och invånarantalet fortsätter att öka kontinuerligt. Ökningen av antalet personer i de äldsta åldersgrupperna är mest betydelsefullt ur riskhänseende då detta kan förändra den totala olycksstatistiken för vissa typer av bränder.

Befolkningen i förbundets nio kommuner fortsätter växa för att enligt Statistikmyndighetens (SCB) rapporter för perioden 2021-2040 motsvara nästan 1 040 000 invånare år 2040, en ökning med drygt 120 000, eller drygt 13 % år 2020.

Räddningstjänstens grundläggande uppgift är enligt Lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO) att operativt kunna hantera olyckor och bränder samt genom förebyggande insatser minska riskerna för bränder. Det kan på goda grunder antas att det finns ett antal samband mellan efterfrågan på räddningstjänstens insatser och förebyggande arbete, befolkning, byggnationer, infrastruktur, farlig verksamhet och risk för olyckor.

6. Risktopografi

En riskanalys med utgångspunkt i de lokala förhållandena, med hänsyn till exempelvis geografi, naturförhållanden, befolkning, bebyggelse, riskobjekt och riskmiljöer samt skyddsvärda objekt och miljöer, utgör grunden för hur RSG planerar och dimensionerar både räddningstjänstverksamhet och förebyggande verksamhet. Riskanalysen utgör även ett underlag för utvecklingsbehov och prioriteringar inom området skydd mot olyckor.

Med utökning av förbundet har nya lokala områden för analys och bedömning tillkommit.

Samtliga exempel nedan medför ett ökat behov av omfattande planeringsinsatser, övningsverksamhet och materielanskaffning samt av remisshantering, tillsyner och andra myndighetsåtgärder.

- Inom förbundet finns en koncentration av Sveriges farliga verksamheter, så kallade 2:4-anläggningar som till exempel petroleum- och kemisk industri, och numera även dammar. Antalet är idag 72 verksamheter som omfattas av 2 kap 4§ i Lag (2003:778) om skydd mot olyckor och därmed utgör "farliga verksamheter". Av dessa omfattas 51 st även av Lag (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor (Sevesolagen). 30 st av verksamheterna omfattas av den högre kravnivån enligt denna lag, medan 21 st omfattas av den lägre kravnivån.
- Sävenäs rangerbangård är en av 2:4-anläggningarna och här förekommer inte sällan incidenter med läckage av olika ämnen som kan vara exempelvis giftiga

eller explosiva. Anläggningens centrala läge i staden gör att risken är stor att konsekvenserna av en allvarlig händelse blir mycket omfattande.

Infrastrukturen skulle påverkas inte bara vad gäller järnvägen utan både väg- och älvtrafik skulle omfattas. Därtill kommer naturligtvis risker för att människor skadas och en utrymning i ett större område med tät bebyggelse som är fallet här präglas av en stor komplexitet. RSG har påbörjat en särskild utredning beträffande rangerbangården med syfte att säkerställa att både operatörer och anläggningsägaren genomför åtgärder för att åstadkomma en väsentlig förbättring för att minimera antalet incidenter.

- Byggandet av Västlänken pågår med tilltagande intensitet och de konsekvenser som detta medför, både för framkomlighet vid räddningsinsatser och för personella resurser i samarbete med i huvudsak Trafikverket.
- Konsekvenserna av en förtätad stad får inte underskattas. En viktig konsekvens kan vara att räddningstjänstens responstider försämras. Detta ställer krav på kommunernas samhällsplanering och räddningstjänsten behöver överväga placeringen av brandstationer och resurser för att försöka minska avstånden mellan dessa och där olyckorna inträffar.
- Göteborgs Hamn är av nationellt intresse med dess omfattande godshantering och risker för större olyckor alternativt sabotage, men även för oljeutsläpp, vilka på kommunalt vatten ska hanteras av räddningstjänsten. Samtal förs med Försvarmaktens ledning i Göteborg och ledningen för Göteborgs hamn med avsikt att säkerställa att RSG gör rätt bedömningar beträffande Göteborgs hamns verksamhetsansvar, vid olycka eller avsiktlig händelse med risk för att störa hamnens funktionalitet.
- Göteborg Landvetter flygplats utgör ett viktigt nav i en transportintensiv region och infrastrukturen i de västra delarna av landet, för regionens stora internationella industrier som exempelvis Volvo och SKF samt för universiteten, högskolorna och forskningsrelaterade verksamheter.
- RSG:s förmåga att hantera olyckor och bränder påverkas av stadsutveckling, förändrad infrastruktur, alltmer komplexa byggnationer, ökat antal anläggningar under mark samt allt högre hus.
- En ökad användning av alternativa bränslen, inte minst i kombination med undermarksgarage, försvårar räddningsinsatser, medför giftiga gaser och hantering av farligt avfall.
- Social oro medför insatser i osäker miljö. Räddningstjänstpersonal hamnar i risksituationer med hot, terror och pågående dödligt våld.
- Händelser orsakade av klimatrisker avseende exempelvis vatten och torka ingår i riskerna vad gäller konsekvenser i form av skogsbränder, översvämningar, skred och ras mm.
- Normalt sett hålls ett flertal större evenemang i form av till exempel idrotts- och sporttävlingar samt musikkonserter på flera arenor inom förbundet. Som en följd av detta är beläggningen hög hos verksamheter för tillfällig övernattning, vilket i sin tur för med sig särskilda riskbilder.
- Likaså inträffar regelbundet internationella och nationella händelser som till exempel demonstrationer och vissa evenemang där polismyndigheten förstärker nationellt och förväntar sig att räddningstjänsten har resurser att agera på motsvarande sätt.

- Med anledning av omvärldsläget finns anledning att förvänta ett större antal flyktingar och därmed ett större antal tillfälliga boenden och den riskbild detta för med sig.

7. Arbetsmiljöproblematik

Inom RSG har det genom åren förekommit ett antal olyckor och händelser som hade kunnat få mycket allvarliga konsekvenser. Några av händelserna utgörs av kemolyckor, oljeutsläpp, brinnande gasbuss i kollektivtrafik, ett flertal industribränder, brand i idrottsanläggning, explosion i flerfamiljshus, skyfall mm. Komplexa och riskfyllda insatser sker ofta i samverkan med polisen, vilket ställer stora krav på just förmågan till samverkan med andra myndigheter. RSG har på olika sätt vidareutvecklat samarbetet med andra räddningstjänster, vilket rent konkret har visat sig underlätta till exempel när det gäller att få fram snabbast möjliga hjälp till nödställda.

RSG stöttar även andra räddningstjänster med brandmän och ledningspersonal i samband med nationella insatser som exempelvis skredsolyckan i Norge, skogsbränder i andra delar av landet mm. Förbundet ersätts till stor del ekonomiskt för bidrag till nationellt stöd genom Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB). Kostnaden för egen höjd beredskap belastas dock RSG.

Det ställs med andra ord stora krav på RSG:s förmåga och kapacitet att hantera ett brett spektrum av händelser. Ur arbetsmiljösynpunkt måste RSG som arbetsgivare agera på ett systematiskt sätt med utbildningar, rutiner och uppföljningar.

Räddningstjänstpersonal ska, trots att arbetet är riskfyllt, kunna utföra insatser så säkert som möjligt och oavsett att arbetet innebär beslutsfattande om åtgärder och insatser under stark tidspress.

8. Operativ verksamhet

Under 2022 har ett omfattande arbete med anpassning till ny organisation vid RSG:s Insatsavdelning pågått. Förändringen har skapat möjlighet till tydligare ledning och styrning inom avdelningen där merparten av den uttryckande personalen tjänstgör. Positiva effekter av ny organisation kan redan ses genom en aktivare personalplanering och t ex tillskapandet av ytterligare en täckstyrka för beredskap vid övningsverksamhet.

Utvecklingsarbetet av övningsområdena fortsätter framöver med syfte att kunna erbjuda utbildnings- och övningsmöjligheter till ett större antal elever. Det interna behovet är stort och övningsplatserna behöver utvecklas för att tillmötesgå behoven samt möta det externa behovet som växer i samverkan med Västra Götalandsregionen (VG)/Göteborgsregionen (GR) och andra myndigheter.

Större övningar, så kallade konceptövningar, är obligatoriska och innebär ett snabbt genomförande för samtlig personal och därmed snabbare effekt och kvalitetssäkring. Vidare fortbildas förbundets befäl kontinuerligt i operativ ledning både i gemensamma forum och individuellt.

Ökade krav samt fler och skarpare föreskrifter avseende arbetsmiljö medför att övningarna ytterligare behöver kvalitetssäkras och dokumenteras, vilket även det tar stora resurser i anspråk.

I samband med en utökning av förbundet kommer den operativa verksamheten att påverkas starkt vad gäller interna resurser, anpassningar, utbildning och annat som särskilt behöver beaktas i en verksamhetsövergång.

Det förändrade omvärldsläget har gett räddningstjänsten förändrade planeringsförutsättningar avseende kontinuitetshandling och höjd beredskap. Återuppbyggnaden av det civila försvaret kommer att påverka den kommunala räddningstjänsten med ökade utbildningsbehov utöver den nuvarande inriktningen mot civila olyckor. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) väntas komma med riktlinjer för planering och genomförande under 2023. RSG har under 2022 deltagit i MSB nya utbildningar gällande upptäckande, utmärkning samt röjning av farliga områden.

Den operativa verksamheten påverkas direkt av de ökade driftskostnader som prishöjningar pga inflation och materialbrist åstadkommer. Ökade bränslepriser har en direkt negativ inverkan på budgeten för den händelsestyrda verksamheten.

Om inte de senast gjorda förändringarna i pensionssystemet SAP-R, kan hanteras fullt ut inom principen för kostnadsneutralitet enligt RSG:s förbundsordning, riskeras svåröverskådliga effekter för personalkostnader inom den operativa verksamheten. Även förändringar i kollektivavtalets (HÖK-AB) bilaga R avseende dygnstjänstgöring kan skapa utmaningar, både i befarade ökade kostnader såväl som i ett eventuellt ökat personalbehov.

Räddningstjänsten i hela landet har en fortsatt svår rekryteringssituation. För RSG RiB-anställda har detta varit ett faktum i många år, men nu ser vi utmaningar även vid rekrytering av personal till heltidsanställning. Rekryteringsproblemen påverkar bl a bemanningen under semesterperioder. Flera räddningstjänster runtom i landet har tvingats till att skapa egen grundutbildningsverksamhet för att klara personalförsörjning då utflödet från MSB utbildningsverksamhet är för låg. RSG ser att liknande lösningar förmodligen är nödvändiga för att klara framtida rekrytering i tillräcklig omfattning.

9. Förebyggande verksamhet

Förebyggande verksamhet bedrivs bland annat i form av myndighetstillsyner, brandskyddskontroller, rådgivning, remisshantering, kompetensutveckling, utbildning och övning. Myndighetsavdelningen fungerar som ett stöd för kommunernas arbete med Plan- och bygglagen (PBL) och samhällsplanering i både det långa och det kortare perspektivet.

Inom ramen för tillstånds- och tillsynsverksamheten arbetas det med riskminimering och planering för ett tryggt och säkert samhälle. Det handlar om att tillsammans med de operativa delarna t ex arbeta med förutsättningar för brandvattenförsörjning och planering av framkomlighet för räddningsinsatser.

Inom RSG:s verksamhetsområde finns idag 72 verksamheter som omfattas av 2 kap 4§ i Lag (2003:778) om skydd mot olyckor och därmed utgör "farliga verksamheter". Av dessa omfattas 51 st även av Lag (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor (Sevesolagen). 30 st av verksamheterna omfattas av den högre kravnivån enligt denna lag, medan 21 st

omfattas av den lägre kravnivån. Dessa kräver ett omfattande arbete genom hela kedjan från tillstånd, tillsyn, framtagande av kommunala planer samt inte minst en lagstadgad övningsverksamhet som skall ske gemensamt med verksamheterna.

Vidare genomför de operativa styrkorna aktiviteter, till exempel objektsorienteringar som avser att ge ökad kännedom om det egna distriktets områden och byggnader.

Utbildning och information sker både allmänt och målgruppsanpassat. En stor del av utbildningen sker dels genom förbundets brandmän, som bland annat utbildar skolungdomar på plats vid förbundets brandstationer eller digitalt, dels via Utbildnings- och övningsenheten.

Det utbildningspaket som RSG erbjuder ägarkommunernas medarbetare, Kommunkonceptet, är efterfrågat och får höga betyg i utvärderingen som genomförs efter varje utbildning.

Svårigheterna att rekrytera vissa yrkeskategorier som exempelvis brandingenjörer är en pågående utmaning och för att upprätthålla den kapacitet och kompetensnivå som är nödvändig för att möta de krav som ställs, arbetas det kontinuerligt med rekrytering.

Nya energikällor som t ex vätgas och lagringen av dessa, ställer ökade krav på rådgivning och planering, inte minst i den täta staden. Framväxande batterifabriker, Nordens största hamn och kemisk industri i bostadsnära områden i förbundet kräver regelbundna riskbedömningar och planering för att möta upp och minimera konsekvenserna i händelse av incident eller olycka. Kraven på medarbetare inom det förebyggande när det gäller kompetens att följa en snabb utveckling inom flera av dessa nya teknikområden är omfattande, och det kan även komma att kräva nya tekniska stöd som kräver investeringar.

För att kunna lyfta verksamheten krävs omfattande satsningar på digitalisering och ett modernt IT-stöd som medger användning ute på plats vid t ex tillsyn och kontroll. Det kommer att krävas att vi inom de närmaste åren investerar smart för att möta de krav som medborgaren förväntar sig. Med smarta digitala verktyg kan tillsynstakten höjas vilket medger en högre grad av finansiering via taxor och avgifter.

10. Västra räddningsregionen (VRR) – räddningsledningssystem

På nationell nivå har skogsbränderna 2014 och 2018 initierat förväntningar på en högre kapacitet att åstadkomma systemledning med syfte att bättre kunna hantera den typen av händelser. Med förändrad lagstiftning, ökade anslag till kommunerna och skarpare instrument till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har staten tydligt pekat på kravet att bygga robustare ledningssystem.

RSG påbörjade 2017 ett samarbetsprojekt som innebar ett gemensamt utvecklings- och genomförandearbete mellan räddningstjänsterna inom Göteborgsregionen med syfte att etablera gränslös räddningstjänst och ett gemensamt operativt ledningssystem. Samarbetet benämns Västra räddningsregionen (VRR) och utlarmning och ledning utgår ifrån en gemensam ledningscentral vid Gårda brandstation. Senast i december 2021 anslöts ytterligare kommuner till samarbetet. Idag omfattar samarbetet åtta räddningstjänstorganisationer som verkar i 18 kommuner (Ale, Alingsås, Göteborg, Herrljunga, Härryda, Kungsbacka, Kungälv, Lerum, Lilla Edet, Mölndal, Partille, Sotenäs,

Stenungsund, Strömstad, Tanum, Tjörn, Vårgårda samt Öckerö). Området täcker ca 1,1 miljoner invånare och hanterar drygt 12 300 uppdrag per år. Mer finns att läsa på RSG:s hemsida (rsgbg.se).

Inför 2024 är ett nytt avtal med SOS Alarm under förhandling, i skrivande stund utan känd prislapp. Kostnaderna förväntas öka väsentligt. RSG bär naturligt som största enskilda part i samarbetet, även i särklass störst andel av kostnaderna. Intäkterna för avgifter som debiteras anslutna kommuner minskar från och med 2023 när de tre nya medlemskommunerna i förbundet inte längre debiteras separat för tjänsterna, utan i stället ingår som medlemmar i förbundet och tjänsterna därmed täcks av ordinarie medlemsavgifter.

11. Omvärldsläget

På miljöområdet ökar tillsynsmyndigheternas krav gällande räddningstjänstens ansvar för miljöpåverkan vid insats. Både MSB och Naturvårdsverket håller på med vägledningar kopplade till området och hur utfallet av dessa kommer att påverka RSG är ännu oklart. Det kommer dock att innebära krav på släckvattenhantering som kan omfatta allt från invallning till insamling, omhändertagande och rening av detta vatten, en kostnad som för exempelvis en enskild brand år 2021 landade på 1,4 mkr.

IT-säkerheten har påverkats med förhöjd risk på grund av cyberattacker till följd av kriget i Ukraina. Påverkanskampanjer riktade mot myndighetssamhället som underminerar myndigheters arbete har också skett, till exempel den världsomfattande desinformationskampanjen mot svensk socialtjänst, med ryktesspridning om att svenska myndigheter kidnappar barn. Detta innebär att svenska myndigheter inte längre kan förlita sig på den tillit som tidigare har präglat det svenska samhället och att det måste utformas strategier för att förebygga och hantera denna typ av attacker. I och med den politiska spänningen och fake news-kulturen som blandas med efterdyningarna av pandemin med konspirationsteorier kan det leda till en ökning av våldsbejakande extremism. Den kriminella oron och skjutningar som följd trappas upp framför allt i Stockholm men riskerar att sprida sig, inte minst till RSG:s område.

Till följd av kriget i Ukraina och som en direkt följd av den brist som uppstod initialt höjdes el-, bränsle- och gaspriserna kraftigt. En viss återgång till det normala förväntas ske men den uppkomna situationen skyndar på omställningen mot andra och mer förnybara energibärare och sätter större fokus på graden av självförsörjning inom enskilda länder och inom EU.

Läget på elmarknaden med risk för problem under vinterns höglasttimmar klarades utan några åtgärder mycket tack vare en mild vinter och genom att både privatpersoner och näringsliv gjorde en stor insats i att minska sin användning, i vissa fall med 20 %. För RSG har det inneburit ett omfattande arbete med att minska el- och övrig energianvändning för att vara solidariska med de verksamheter som är sårbara vid ett elbortfall. Försörjningstryggheten inom energi och tillgänglig energi för alla har som följd av detta hamnat i fokus, sannolikt för en lång tid framöver. Medvetenheten om risken för störningar i både el- och bränsleförsörjningen har satt fokus på större egna reserver. Bland annat Energimyndigheten har understrukit vikten av att samhällsviktiga aktörer, energianvändare och energibranschen kontinuitetssäkrar sin verksamhet.

12. Automatiska brandlarm

Det totala antalet av RSG:s automatiska brandlarm är sedan 2022 tillbaka på samma nivåer som före pandemin, ca 3 000 larm per år. Med stöd i gällande förordningar, lagar och regelverk har processbeskrivningen för brandlarmsutredning uppdaterats. Utifrån de uppdaterade kriterierna bedöms numera fler automatiska larm vara obefogade. Under 2022 uppgick de obefogade larmen till nästan 95 % (ca 2 800) av det totala antalet automatiska brandlarm. RSG:s kunder är till hälften privata företag och den andra hälften är RSG:s medlemskommuners fastigheter. RSG:s grundsyn är att automatiska brandlarm är bra, och tidig upptäckt kan rädda liv och stora ekonomiska värden. Larmobjekten är sjukhus, äldreboenden, skolor, tillverkningsindustri mm. RSG:s avsikt är att på sikt intensifiera arbetet med att minska antalet obefogade larm.

RSG har under ett flertal år haft en oförändrad avgift som debiteras i händelser när larm bedöms vara obefogade. Vid en jämförelse av ungefär likvärdig tjänst är RSG:s avgift väsentligt lägre än de större räddningstjänsterna i Stockholm och Malmö. RSG bedömer att det finns skäl att höja avgiften för obefogade larm och ett förslag om successiv höjning under t ex en treårsperiod, kommer att tas fram under våren 2023.

13. Säkerhet och krisberedskap

Säkerhet och säkerhetsskydd i en förändrad värld

Det försämrade säkerhetspolitiska läget bidrar till att säkerhetsskyddsarbetet blir allt viktigare för Sveriges säkerhet. RSG som samhällsviktig och säkerhetskänslig verksamhet kräver ett fullgott säkerhetsskydd.

Säkerhetsskyddsanalysen är genomförd och ett stort arbete med att säkerställa de åtgärder som finns i handlingsplanen återstår. Detta arbete innebär stora insatser inom personalsäkerhet, fysiskt skydd och informationssäkerhet. Det kräver både personella resurser såväl som ekonomiska resurser. Funktioner inom detta område är eftertraktade och därmed svårrekryterade.

För att minska sårbarheten för att vår verksamhet skall påverkas av störningar såsom exempelvis bortfall av IT och kommunikationer och bortfall av varor och tjänster behöver vi fortsätta att bedriva vårt kontinuitetsarbete. Detta handlar om att identifiera var i vår verksamhet dessa störningar skapar sårbarhet och då vidtagna åtgärder för att reducera konsekvens och reducera avbrottstid. Om vi trots våra förebyggande åtgärder utsätts för en sådan belastning att vi med ordinarie resurser inte kan hantera händelsen skall vi kunna initiera en krisledningsorganisation för att hantera uppkomna kriser för att minimera skadan med så lite störning som möjligt. Organisationens förmåga att hantera en krissituation kan vara avgörande för att bibehålla ett förtroende under lång tid framöver.

Flertalet insatser behövs för att skapa en robusthet som ger RSG en förmåga att förebygga, motstå och kunna hantera störningar och kriser. Detta innebär att vi skall kunna skydda det skyddsvärda (säkerhetsskydd), planera för störning (kontinuitetshantering), hantera uppkommen kris (krishantering) och ha en förmåga till uppväxling (planering höjd beredskap)

RSG behöver alltså för ändamålet växla upp sitt säkerhets- och säkerhetsskyddsarbete med fler resurser och åtgärder för fysiskt skydd. Detta sammanfaller med åtgärder för

att tillskapa en robust krisberedskap. Under 2022 gjordes ett stort arbete för att identifiera vilka delar av vår verksamhet som skulle behöva utvecklas. RSG vidtog ett flertal åtgärder, men var av ekonomiska skäl tvungna att begränsa sig avseende större och kostsamma åtgärder för sin kontinuitetsplanering/hantering.

Planering för civilt försvar och höjd beredskap

RSG har vidtagit åtgärder för att tillskapa en robust krisberedskapsförmåga. Vid ett skymningsläge och höjd beredskap måste RSG vara beredda att växla upp numerärt och resursmässigt. Tillsammans med civilpliktens återinförande faller det ut en mängd frågor som i hög grad involverar RSG (planering, utbildning, övning, ledning och ledningsplatser, materiel och fordon mm). Detta är inget som kan avvaktas givet statens signaler.

RSG – en aktör i täten för forskning- och utveckling

I utvecklingen mot en modern räddningstjänstmyndighet behöver RSG vara samhälls- och riskorienterade i det förberedande, förebyggande såväl som i det händelsestyrda arbetet. RSG får också externa förfrågningar om medverkan i utveckling och forskning. Inom RSG finns det sedan tidigare en strategi för forsknings- och utvecklingsfrågor som under året reviderats. RSG vill arbeta med innovation i vardagen, där de anställdas idéer tas tillvara och värderas.

Ett sådant arbete är AAR (After Action Review), som omhändertar de behov som uppdragsgivaren vid insats.

14. Nationellt utvecklingscenter – NUC

I samarbete med MSB har ett nationellt utvecklingscentrum med inriktning säkerhet på skadeplats etablerats, med placering vid RSG. Utvecklingsledarens uppdrag, som delvis finansieras av MSB, är att identifiera och omhänderta de behov som finns kopplat till räddningstjänstens utmaningar både nationellt och internationellt.

Projekt som genomförs inom ramen för verksamheten ska bidra till bättre och säkrare arbetsmetoder för de som verkar på skadeplats samt bidra till implementering av nya tekniska lösningar. Projektgrupper ska i möjligaste mån tillsättas med personal från fler räddningstjänster och/eller andra organisationer som tex Lindholmen Science Park och RISE och finansieras med extern medfinansiering.

Exempel på projekt som hanteras är bland annat ökad förmåga vid drunkningstillbud och vid livräddning med bärbara stegar samt hur autonoma UAS-system kan bidra till bättre lägesbilder i väntan på räddningstjänst och hur artificiell intelligens kan vara ett stöd för räddningstjänsten. Ett arbetspaket har undersökt möjligheten till ökad användning av robotik (drönare och robotar) för en bättre lägesbild och arbetsmiljö.

RSG anser det nödvändigt att ingå i samarbetet och vara en aktiv del i utvecklingen.

15. Utbildnings- och övningsanläggning

I och med förbundsutökningen, ökar också behovet av goda övningsmöjligheter. För personal inom de tre nya medlemskommunerna är det långt att åka till RSG:s idag befintliga anläggningar; Färjenäs, Karholmen och Tollestorp. Övningsfält på närmare håll finns, men kräver upprustning till acceptabel nivå arbetsmiljömässigt. Detsamma gäller om fler kommuner ansluter sig till förbundet och upprustning av ytterligare

övningsfält är att förvänta. Behovet av resurser och ekonomi behöver beaktas. Färjenäs fortsätter vara en viktig utbildnings- och övningsplats i framtiden, men med ett geografiskt större förbund ökar också behovet av kompletterande anläggningar och därmed ytterligare krav på resurser och ekonomi.

Förbundet har investerat i utbildnings- och övningsanläggningar på Karholmens och Tollestorps övningsfält för att upprätthålla en nivå som gör att de kan fungera för ändamålet, minst intill dess att en ny utbildnings- och övningsanläggning på Färjenäs står klar. Det som inte ännu är genomfört är på gång att genomföras.

RSG har i ett avtal med Stena Oil AB kommit överens om en avveckling av oljedepåverksamheten som bedrivits på området. Det innebär ett omfattande rivningsarbete som kommer att pågå fram till avflyttningsdatumet, som enligt avtalet är satt till 2025-01-03. Arbetet har påbörjats med inventering, tillståndsfrågor, miljökonsekvensutredningar mm. Rivningen som inkluderar cisterner, rörgator, vissa byggnader, betongfundament och av- och pålastningspiren, ska pågå under 2024 och den ekonomiska uppgörelsen är att RSG ska stå för hälften av kostnaden som i dagsläget inte är känd, men som troligen är omfattande då det även inkluderar rivning av pir.

Det kvarstår också att reglera ansvaret för kontaminering på grund av oljehantering från 2003-2024 med Stena Oil/Nynäs. Det är verksamhetsutövarna, Nynäs AB och Stena Oil AB, som bär miljöansvaret, men genom en skadeslöshetsklausul i avtalet har RSG dock friskrivit Nynäs AB för perioden fram till RSG:s övertagande av ägandet. Perioden därefter fram till idag är oreglerad.

Det är sannolikt att viss del av utbildnings- och övningsverksamheten på Färjenäs kommer att behöva utlokaliseras till Karholmen och Tollestorp under rivningsperioden.

Projektet Framtidens utbildnings- och övningsplats planerar att presentera en slutrapport avseende förstudiedelen 2023-06-30. Utifrån denna kan man sedan vidta projektering för exploatering och etablering av den nya anläggningen.

Det blir då angeläget att påbörja diskussioner beträffande ägar- och finansieringsfrågan för denna etablering. I detta arbete kommer det att krävas konsultstöd i stor omfattning.

16. Utveckling och effektiviseringar

Utveckling och effektivisering av förbundets ekonomi och verksamhet, pågår kontinuerligt, både genom egen effektivisering och som en följd av pålagda besparingskrav samt ökade intäkter.

Det finns en rad exempel sedan längre tillbaka som exempelvis avvecklingen av dykskolan Färjenäs 2013, Säve flygplatsbrandkår 2015 samt höjdenheten i Mölndal 2016.

Ett annat exempel är det strategiskt viktiga arbetet, helt i linje med statsmaktens inriktning och alltmer tydliga lagstiftning, avseende införandet och vidareutvecklingen av gemensamt räddningsledningssystem. Genom att vara drivande i att ingå i större operativa ledningssystem ökar såväl förmåga som kapacitet vid större händelser utan tidsfördröjande formella kontakter.

RSG har även under de senaste åren tillsatt ett antal strategiska befattningar för att utveckla och effektivisera räddningstjänstens operativa och myndighetsutövande verksamhet.

Införandet av Marknadsplatsen 2020 för hantering av inköpsprocessen genom e-handel är ett verktyg som används för ökad effektivitet, både vad gäller tid och pengar.

Personalplanering, anpassningar för skumhantering med mera är exempel på effektiviseringar inom den operativa verksamheten. Brandskyddskontrollerna som sedan 2016 utförs i förbundets regi räknas också till utveckling och effektivisering.

Bland de allra senaste exemplen på effektiviseringar kan nämnas:

- En rejäl översyn av avtal har efter långvariga och idoga förhandlingar med RSG:s juridiska kompetens resulterat i att vi nu fått till stånd ekonomiskt fördelaktiga avtal med staten för exempelvis Avancerad Indikering och NUSAR.
- Ett annat idogt arbete som pågått under senare år är en översyn av RSG:s interna administrativa arbetsprocesser, särskilt med avseende på förbundsövergripande frågor. En struktur är framtagen och implementerad och det hela kan kortfattat beskrivas som att rätt frågor ska hanteras av rätt personer vid rätt tidpunkt för att uppnå ett optimalt flöde i processerna.
- Beträffande fordon kan nämnas en investering i en bromsprovsningsanläggning för tunga fordon, vilket över tid innebär besparingar både i tid och ekonomi. Det har även gjorts en översyn av poolbilarna, vilket effektiviserat användningen och reducerat antalet fordon.
- RSG:s mest kostsamma fordon är de som har maskinstege för att nå cirka 30 meter. Här pågår ett arbete som syftar på att kunna flytta den synnerligen avancerade stegutrustningen till nytt fordon, utan att behöva inköpa både fordon och stegutrustning vid samma tillfälle.
- RSG följer också utvecklingen som rör elektrifiering av tyngre fordon och dess möjligheter och brister.
- RSG:s kreativa personal har också utvecklat ett sätt att öva inom losstagnation av trafikskadad person som är fastklämd i förarhytt. I stället för att ständigt införskaffa lastbilshytter för isärklippning, kan samma hytt återanvändas. AB Volvo har tillsammans med RSG utvecklat detta återbruk av lastbilshytter. Detta är både ekonomiskt och miljömässigt fördelaktigt.

17. Fastighets- och lokalfrågan

Förbundet hyr samtliga lokaler av medlemskommunerna förutom Färjenäs (Göteborg Färjestaden 20:5) som ägs av RSG.

Förbundets hållning i frågan om ägandeskap av fastigheter har inte förändrats under det gångna året. Förbundsstyrelsen har sedan tidigare initierat en utredning som ska redovisa möjligheterna för och konsekvenserna av Göteborgs Stads eventuella övertagande av ägandet av fastigheten på Färjenäs. Den ska innehålla förslag till hur projektering och uppförande av lokaler samt konstruktioner för övningsändamål skulle kunna genomföras. Utredningen ska belysa om det är möjligt att låta RSG hyra Färjenäs av Göteborgs Stad, så som sker med samtliga övriga brandstationer och anläggningar.

Slutligen ska utredningen även omfatta förslag till framtida finansiell hantering av saneringskostnaderna.

Överföring av ägandet till Göteborgs Stad skulle också kunna påverka formen för förvaltning, drift, underhåll samt skötsel av Färjenäs. För RSG:s del skulle en likartad princip, där RSG inte alls äger fastigheter utan förhyr samtliga lokaliteter, förenkla den förbundsinterna fastighetsförvaltningen. Förbundets huvuduppdrag är inte att äga eller förvalta fastigheter.

Utöver Färjenäs är andra hyrda lokaler aktuella av olika anledningar.

Lundby brandstation som byggdes 1937 står inför att rustas upp.

Lokalerna i stadsdelen Kålltorp ligger på ett markområde som Göteborgs stad visat intresse för. RSG kan lämna Kålltorp om andra lösningar kan täcka behoven av lokaler anpassade för bland annat fordonsverkstaden.

I Kungsbacka har kommunen med hänsyn till stadens behov tagit initiativ till samtal om att flytta brandstationen till annan plats. Ny plats har anvisats och RSG har utrett och kommit fram till att platsen lämpar sig väl för placering av en ny brandstation.

Det är en pågående diskussion med Göteborgs Stad och dess fastighetsbolag HIGAB som äger Gårda huvudbrandstation där administration och ledningscentral finns. HIGAB har som inriktning att göra en överenskommelse med RSG som innebär långsiktigt att RSG lämnar lokalerna för exploatering av markområdet.

Med detta som bakgrund har en inledande process påbörjats för att utreda på vilket sätt RSG ska utlokaliseras från nuvarande byggnad i Gårda. Det är ett flertal aspekter som måste beaktas såsom bland annat körtidsanalyser, stegåtaganden (där RSG:s stegfordon utgör alternativ utrymningsväg) och övriga parametrar som påverkar den operativa verksamheten.

I samband med denna strategiska analys över stationsplacering kommer även andra stationsområden att påverkas såsom, Mölndal, Kortedala, Öjersjö, Mölnlycke, Hindås och Rävlanda. Detta är ett omfattande strategiskt arbete som är angeläget och kan också över tid påvisa effektiviseringar. Inom detta område kommer RSG att efterfråga särskild kompetens från ett engelskt konsultföretag.

Även i de tre senast tillkomna medlemskommuner finns lokalfrågor att beakta. Exempelvis kommer en ny brandstation att byggas i Lilla Edet och planer finns även i Stenungsund.

18. Ekonomi

18.1 Förbundets ekonomiska utveckling - bakgrund

Sammantaget ställer den utmanande risktopografin inom förbundet stora krav på räddningstjänstverksamheten och förutsättningar i omvärlden förändras snabbt. Förbundet strävar efter att både hålla en hög kapacitetsnivå och även uppvisa stor förändringsbenägenhet för att anpassa efter omständigheterna, både på kort och lång sikt. Behovet av utbildning och övning, planeringsarbete, materialanskaffning och även remisshantering, tillsyner och andra myndighetsåtgärder är därför stort och kostsamt.

RSG har genomfört utveckling i förbundets samtliga delar och finansierat utvecklingen, förutom genom sedvanlig uppräknings av medlemsbidragen även genom möjligheten att under vissa förutsättningar utnyttja det ackumulerade egna kapitalet.

Förbundet har på det stora hela finansierat projekt och utveckling inom budgeterad ram. Effektiviseringar och hushållning med resurser har varit viktiga förutsättningar för detta, men bidragande orsaker till att ekonomin inte ansträngts ytterligare tidigare år är även perioder med kompetensförsörjningsproblematik (vissa yrkesgrupper är svårrekryterade) och att en del investeringar av olika anledningar, skjutits upp och skapat utrymme för andra prioriteringar.

Flertalet strategiska befattningar med specialistkompetenser är tillsatta och som en konsekvens tas nya steg i utvecklingen som t ex medför nya investeringar. Generellt är investeringarna numera någorlunda i fas och därför finns inget extra utrymme pga framskjutna genomföranden, att hämta där. Snarare tvärtom, då investeringarna blir alltmer kostnadsdrivande pga ökat behov och snabb teknikutveckling.

I föregående års budgethandling flaggades för mindre marginaler och snävare svängrum inom budgetramen. Detta är ett resultat av ett flertal års satsningar, effektiviseringar och inte minst för att möta skärpta och nya krav och förväntningar. Detta har beskrivits utförligt i flera sammanhang och ingår i den löpande rapporteringen och dialogen med styrelse och medlemskommuner.

18.2 Revidering av budget 2023

Redan när Budget 2023 plan 2024-2025, fastställdes under våren 2023, indikerade Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) att uppräknings med 2,9 % inför år 2023, inte skulle vara tillräcklig om PKV fortsatte ligga på en väsentligt högre nivå. I en generellt orolig och svårförutsedd omvärld, beslutades ändå om den lägre uppräknings. Den ekonomiska utvecklingen har i sedvanlig ordning följts noggrant i uppföljningar och prognoser samt ingått i den ekonomiska rapporteringen. Analyser och beräkningar har gjorts för att identifiera påverkan av hög inflation och prisökningar och i samband med förbundsstyrelsens beslut om detaljbudget 2023, beslutades att informera särskilt till förbundsstyrelsen om förbundets ekonomiska situation. Förbundsstyrelsen beslutade att informera medlemssamrådet om den ekonomiska situationen. En fördjupad information efterfrågades därefter och en särskild handling, *"Underlag för revidering av budget 2023 samt förslag till åtgärder med anledning av förbundets ekonomiska situation"* (Diarie nr 2023/143) har därför tagits fram. Handlingen presenteras för förbundsstyrelsen vid ett extrainsatt styrelsemöte 2023-03-23 och kommer att delges medlemskommunerna för vidare hantering.

"Underlag för budget 2024 plan 2025-2026" utgår från att föreslagna åtgärder avseende revidering av budget 2023, godkänns och genomförs. En utförligare beskrivning ges i avsnitt 18.8 Kostnadsutveckling och uppräknings av medlemsavgiften.

18.3 Södra Bohuslän (SB)

Efter anslutningen av kommunerna Stenungsund, Tjörn och Lilla Edet, pågår nu arbetet med integrering i RSG:s organisation. Utgångspunkten är att fd Södra Bohusläns Räddningstjänstförbund, SBRF, i princip i sin helhet, "lyfts in" i den ekonomiska strukturen, som en egen avdelning som får namnet Södra Bohuslän (SB) och till en början utan större förändringar. Med anledning av den ekonomiska situationen i RSG, baserad på beviljad budget 2023 för de sex kommunerna, är det angeläget att ha ett

tydligt utgångsläge på plats och för att få det behöver revideringen av budget 2023 bli hörsammad och åtgärder beslutade.

När båda delarna – RSG:s reviderade budget och upprättandet av SB:s ”nya” budget i RSG – är klara, kommer det utökade förbundet att ha en gemensam budget. Målet är att när *Budget 2024 plan 2025-2026* presenteras för förbundsstyrelsen i maj, ska budgeten vara komplett för alla nio kommunerna gemensamt.

År 2023 är ett så kallat interimsår och integreringen av SB i övriga RSG kommer att ske allteftersom. Detta är en utmaning vad gäller ekonomiska uppföljningsmöjligheter, när organisatoriska förändringar sannolikt kommer att ske under året. Med ett tydligt utgångsläge så som beskrivits ovan, ska väsentliga uppföljningar ändå kunna göras, och inför budgetåret 2024 är förhoppningsvis den nya organisationen klar.

18.4 Ekonomiska förväntningar

RSG uppfattar den politiska styrningen fortsatt tydlig med avseende på att räddningstjänstmyndigheten ska vara robust och ha förmåga samt kapacitet som motsvarar en föränderlig omvärld med dess hot- och riskbild. Det är därför angeläget att Räddningstjänstförbundet Storgöteborgs strategiska inriktning kan fortsätta för att vara en viktig samhällsaktör med fokus på medborgarnas säkerhet och trygghet.

Med en rad faktorer i en föränderlig omvärld och de utmaningar som hela tiden finns i verksamheten på olika sätt, inte minst när förbundet utökas, kommer ekonomiska utmaningar säkert att komma även framöver. Budgeten har märkbart blivit snävare och prioriteringar kommer att behöva göras i ännu större utsträckning än hittills varit fallet.

18.5 Investeringar

Förbundet har investeringsmedel i form av egna tillgångar och behöver inte låna upp medel vid investeringar. Förbundet tilldelas en årlig budgetram för driftskostnader inklusive avskrivningskostnader och ska visa ett årligt nollresultat. Det är därmed ytterst avskrivningsbudgetens storlek som begränsar RSG:s investeringar och utgör ramen för investeringsplanen. Avskrivningsbudgeten har varit i princip oförändrad under flera år. I *”Underlag för revidering av budget 2023 samt förslag åtgärder med anledning av RSG:s ekonomiska situation”* har nödvändigheten av en justering av budgetramen lyfts särskilt med avseende på utrymme för att öka budget för avskrivningskostnader.

Framtida budget för avskrivningar påverkas av prioriteringar som görs nu och den nivå som RSG förväntas ha vad gäller exempelvis fordonsparken, teknisk nivå, IT-stöd, IT/Cyber-säkerhet, informationssäkerhet osv.

Beslutade investeringar som finansieras av eget kapital

Sedan tidigare har förbundet pågående projekt avseende nödvändiga investeringar i utbildnings- och övningsanläggning samt säkerhet och robusthet med syfte att säkerställa skydd av kritiska resurser som krävs för RSG:s samhällskritiska verksamhet. Budget är beslutad med möjlighet att vid behov utnyttja delar av RSG:s egna kapital. Investeringarna medför både kostnader för avskrivningar och vissa engångsutgifter som krävs för att genomföra projektet och dess investeringar. Löpande förvaltningskostnader belastar däremot som vanligt RSG:s ordinarie driftsbudget.

18.6 Minskade intäkter

Den enskilt största posten minskade intäkter avser hyresintäkter efter avslutad uthyrning till SOS Alarm och Stena Oil. Situationen har beskrivits i andra handlingar och sammanhang, senast i "Underlag för reviderad budget 2023 samt förslag till åtgärder med anledning av förbundets ekonomiska situation" (Diarie nr 2023/143).

SOS Alarm valde att lämna fastigheten på Gårda, trots långtgående ansträngningar för att tillfredsställa SOS Alarms särskilda lokalbehov. RSG förlorade därmed en årlig intäkt på ca 4,0 mkr. Lokalerna uppfattades som lämpliga för att tjäna som gemensam skyddad plats för RSG:s medlemskommuner då de är utrustade för kris och krig med egen energiförsörjning och ett otal faciliteter. RSG:s medlemskommuner har efter viss betänketid avvisat möjligheten. Diskussion har också förevarit om nämnda lokal kan uthyras till en privat aktör. Efter rådande omvärldsläge och där RSG har sin viktigaste verksamhet, mottagande av 112-samtal så är detta inte längre aktuellt.

Stena Oil är uppsagda från fastigheten Färjenäs och förbereder för avflyttning årsskiftet 2024/2025. Hyrestiden upphör 2024 och därefter återstår rivningsarbeten under 2024. Utan hyresgäst på Färjenäs förlorar RSG en årlig intäkt på ca 3,6 mkr. Med hänsyn till att marken på Färjenäs är kontaminerad av tidigare verksamheter och att detta reglerats i avtal med en skadeslöshetsklausul som gör att RSG bär ansvaret för sanering av marken, fattades beslut att inte lämna Färjenäs utan i stället bereda området för RSG:s framtida utbildnings- och övningsanläggning.

Intäkterna från tillsynsverksamheten har sjunkit successivt de senaste åren allteftersom arbetssättet förändrats (från generell till riskbaserad tillsyn), men effekten av det nya arbetssättet har varit större än tidigare sätt att arbeta. Svårigheterna att rekrytera vissa yrkeskategorier påverkar även arbetet med tillsyner.

RSG har år 2021 placerat medel i en femårig revers i Göteborgs koncernbank, vilket vid tidpunkten var det bästa alternativet för att erhålla ränta även om procentsatsen var låg. Nu har räntan gått upp, men medlen är fortsatt låsta i placeringen. Dock genererar nu även bankkonton ränta och RSG erhåller därmed vissa ränteintäkter.

Lite längre tillbaka noteras att intäkterna minskat för skötseln av VMA (Viktigt Meddelande till Allmänheten) då detta sedan 2015 finansieras inom RSG:s ram, vilket i praktiken innebar förlorade intäkter motsvarande 1,9 mkr. Nyttan och angelägenhetsgraden av en väl fungerande VMA-signal, och underhåll av ca 300 styck signalhorn vid fara har blivit synnerligen viktigt igen. Finns anledning att genomföra en strategisk inventering tillsammans med förbundets medlemskommuner.

Under 2022 ökade intäkterna för utlånad personal i samband med att RSG stöttat både Södra Bohusläns Räddningstjänstförbund (SBRF) och Bohusläns räddningstjänstförbund (BORF) i framför allt ledningsfunktioner. Intäkterna för utlåning av personal minskar nu då SBRF i stället blivit en del av RSG.

Intäkterna inom ramen för Västra räddningsregionen (VRR), det gemensamma ledningssystemet, minskar då förbundet utökas med tre av kommunerna som sedan tidigare ingår i VRR-samarbetet. Avgiften som betalats till RSG ingår numera i kommunernas medlemsavgift till RSG. Medlemsavgiftens konstruktion omfattar inte särskilt specificerade kostnader utan är en del av paketet som det innebär att ingå i förbundet.

18.7 Utmaningar generellt

Risiktopografin inom RSG:s område omfattar ett stort antal, avancerade och vitt skilda områden, där en rad specialistkompetenser krävs. Uppbyggnad, utveckling och att vidmakthålla en tillräcklig nivå av allt fler förmågor är mycket kostsamt och en lösning för att sprida kostnaden något är att samarbeta med räddningstjänster utanför förbundsområdet. Utmaningen i detta ligger i att fortsätta driva samarbetet allteftersom antalet anslutna kommuner och räddningstjänster ökar. Fördelarna med samarbetet är odiskutabla, men med uppgiften kommer också ett stort ansvar för förbundet och då inte minst gentemot de anslutna kommunerna och dess medborgare. Därför är även detta en viktig anledning att säkerställa ekonomiska medel som bibehåller organisationens robusthet.

I takt med att samhället snabbt växer och utvecklas i alltmer komplexa hänseenden, måste RSG utöver att upprätthålla befintliga förmågor även utveckla fler och nya förmågor för att kunna hantera de nya risker som allteftersom kan identifieras. Ett antal brandtekniska framtida utmaningar påverkar både remisshantering, tillsynsverksamhet samt i hög grad förmågan inom operativ verksamhet.

Under 2022 var en stor utmaning för hela organisationen, att förbereda inför förbundsutökningen. Nu har nya intresseanmälningar inkommit och dessa är under utredning under 2023. Om beslut om anslutning fattas kommer detta att innebära nya utmaningar för kommande år.

Ekonomiska utmaningar fortsätter att vara av skiftande karaktär med olika ekonomisk påverkan. Det mesta har nämnts i olika sammanhang under andra rubriker, men några exempel är investeringar och avskrivningskostnader, en ålderstigen fordonspark, fastighetsfrågor och minskade hyresintäkter med mera. Ytterligare exempel är cybersäkerheten och att skydda verksamheten mot störningar inom IT och infrastruktur/logistik är högt prioriterat. Revisionens granskningar har påtalat punkter som organisationen behöver åtgärda, frågor som har med jämställdhet, arbetsmiljö och det pågående "kulturarbetet" är också exempel på utmaningar för organisationen. Samtliga delar omfattar kostnader för att uppdatera och komma till rätta med sådant som inte upplevs vara på rätt nivå.

En stor utmaning är självklart inflation och stigande priser. För RSG är bränslepriser ett stort ekonomiskt orosmoln. RSG:s årliga förbrukning av drivmedel är betydande och det senaste årets kraftiga prishöjningar slår hårt mot ekonomin.

Det nya pensionsavtalet som tecknats mellan Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), och de centrala parterna SACO, Ledarna och Kommunal, innehåller en potentiellt enorm ekonomisk utmaning för RSG. Eftersom avtalet ger individen möjlighet att växla mellan uttag av ersättning i form av lön respektive pension, är det viktigt att även uttag i form av lön regleras mellan RSG och medlemskommunerna enligt den princip om kostnadsneutralitet för pensionskostnader, som återfinns i förbundsordningen.

Som aviserades i Budget 2023 plan 2024-2025 var 2023 års budget den snävaste budgeten någonsin och utvecklingen dithän var något som kommunicerats under en längre tid. Sedan tillkom ytterligare en rad omvärldsfaktorer som inte längre var hanterbara inom ordinarie ram. Förhoppningen är att den revidering av budget 2023 som initierats ska lösa ut några grundläggande orosmoment i ekonomin.

18.8 Kostnadsutveckling och uppräknings av medlemsavgiften

Den årliga uppräknings av medlemsavgifterna baseras huvudsakligen på förväntade löne- och kostnadsökningar.

Utgångspunkt i budgetunderlaget för den indexerade uppräknings av medlemsavgifterna är Prisindex för kommunal verksamhet (PKV). Här redovisas PKV per 2022-02-16.

PKV 2023-02-16	2022	2023	2024	2025	2026
Arbetskraftskostnad*	2,2	7,5	4,4	-0,7	3,0
vikt arbetskraftskostnad	69,6%	68,6%	69,0%	69,5%	68,9%
Övrig förbrukning**	8,0	4,7	2,3	2,4	2,7
vikt övrig förbrukning	30,4%	31,4%	31,0%	30,5%	31,1%
Prisindex kommunal verksamhet	4,0	6,6	3,7	0,3	2,9
* Lönekostnadsförändring inkl. förändring i arbetsgivaravgifter.					
** 50 % lönekostnadsförändring och 50 % KPIF, konsumentprisindex med fast ränta för 2023 och framåt					

Förbundet har för åren 2020-2022 fått en årlig uppräknings med 2,4 %. Inför 2023 beslutades i Förbundsfullmäktige 2022-06-21 om en uppräknings med 2,9 %. Det var då i enlighet med Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) prognos för PKV 2023, som publicerats i februari 2022. Redan senare under våren 2022 prognosticerades PKV för 2023 att uppgå till 5,0 %. En prognos som höll i sig och ökade för att i februari 2023 uppgå till 6,6 %. Inflation och prisökningar har haft stor påverkan på RSG:s ekonomi med kraftigt ökade kostnader. Situationen i inledningen av 2023 gjorde att den beslutade budgetramen inte kunde hållas utan åtgärder. Förbundet informerar kontinuerligt förbundsstyrelsen om det ekonomiska läget, men inför förbundsstyrelsens beslut om detaljbudget 2023, lyftes frågan särskilt till förbundsstyrelsen vid mötet 2023-02-08. Förbundsstyrelsen beslutade att informationen skulle delges medlemssamrådet så snart som möjligt och kallade därför till ett extrainsatt medlemssamråd 2023-03-01. Efter informationen efterfrågade såväl medlemssamrådet som förbundsstyrelsen en mer utförlig beskrivning av de oförutsedda kostnaderna och även vilka åtgärder styrelsen och ledningen avser vidta samt dess konsekvenser. Handlingen "Underlag för revidering av budget 2023 samt förslag till åtgärder med anledning av förbundets ekonomiska situation" har tagits fram och presenteras för förbundsstyrelsen vid ett extrainsatt styrelsemöte 2023-03-23. Då presenteras även föreliggande handling "Underlag för budget 2024 plan 2025-2026".

Det som beskrivs i den här handlingen, "Underlag för budget 2024 plan 2025-2026", utgår från att föreslagna åtgärder avseende revidering av budget 2023, godkänns och genomförs.

Det förutsätter att åtgärderna för att öka intäkterna – erhållande av årligt statsbidrag för övergripande ledningssystem, utbetalningen av elprisstödet och successiv avgiftshöjning för obefogade automatiska brandlarm – genomförs. Den ekonomiska effekten av förväntat högre lönenivå till följd av lönerörelsen 2023, kommer liksom övriga prishöjningar att kvarstå även under kommande år. Behovet av andra nödvändiga åtgärder som uppstår av skärpta krav (lagar, regelverk, förväntningar) och andra orsaker kommer också att medföra kostnader även kommande år. Hur mycket av

detta som kan kompenseras av övriga föreslagna åtgärder som anställningsstopp, flexibel operativ minimibemanning, allmän återhållsamhet inte minst vad gäller kurser och konferenser utöver grunduppdraget, samt vad en fördjupad analys över verksamheten ger på längre sikt, är i dagsläget svårt att förutsäga.

Avvikelser från de förslag som tas upp i "*Underlag för revidering av budget 2023 samt förslag till åtgärder med anledning av förbundets ekonomiska situation*", riskerar att ändra förutsättningarna för budget 2024 plan 2025-2026.

Det är av stor vikt för RSG att principen om kostnadsneutralitet för pensionskostnader vidmakthålls enligt RSG:s förbundsordning. Detta i anledning av det nya pensionsavtal som tecknats mellan SKR och de centrala parterna SACO, Ledarna och Kommunal, där en del av pensionsavtalet kan omsättas i lönekostnader, vilket skulle riskera stora öknningar av RSG:s personalkostnader. Både medlemskommunerna och RSG har fördelar av att låta de lönekostnader som är en direkt följd av individens val i nämnda avtal, redovisas i den årliga regleringen av pensionskostnader. Alternativet är att växelvis hantera individens val som lönekostnad och växelvis som pensionskostnad, allt utifrån vad individen väljer år från år, och detta riskerar att orsaka onödigt störande poster i redovisning och resultat. En utförligare beskrivning av detta finns i nämnda handling, "*Underlag för revidering av budget 2023 samt förslag till åtgärder med anledning av förbundets ekonomiska situation*" (Diarie nr 2023/143).

Uppräkningen av medlemsavgifterna behöver följa med i hur Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) utvecklas.

18.9 Taxor för myndighetsutövning

Det är respektive medlemskommuns fullmäktige som fattar beslut om de taxor (föreskrifter) som tillämpas i RSG.

Under hösten 2020 har medlemskommunerna beslutades om nya taxor avseende brandskyddskontroll, tillsyn och tillstånd enligt LSO och LBE. Taxorna gäller från och med år 2021 till och med år 2025 och justeras årligen i enlighet med Prisindex för kommunal verksamhet (PKV). Justeringen sker efter SKR:s skatteprognos och PKV som publiceras i oktober året före det år som taxorna ska gälla.

Lagen om skydd mot olyckor ändrades 2021 och medger numer avgiftsuttag för inte bara själva tillsynsbesöket, utan för hela handläggningsprocessen. Med anledning av detta ses taxorna över och kommer då även att revideras för att synkroniseras med de tre nya medlemskommunerna. Ett nytt förslag kommer att vara klart för beslut till sommaren 2023 och den nya taxan planeras börja gälla 1 januari 2024.

SKR och Sveriges Skorstensfejarmästares Riksförbund fastställer tillsammans Sotningsindex, som används för en årlig uppräknings av den lokala sotningstaxan. Ny taxa för sotning gäller från och med 2022. Sotningstaxan följer avtalsperioden med sotningsföretagen.